

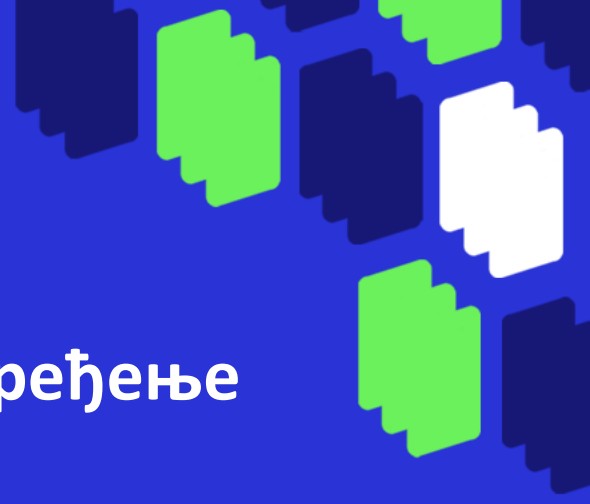
JAVNO
JASNO
EFIKASNO
Projekat za dobru upravu

JAVNO
JASNO
EFIKASNO
Projekat za dobru upravu

JAVNO
JASNO
EFIKASNO
Projekat za dobru upravu

Пројекат “Јавне набавке и добра управа за унапређење
конкурентности”

**ПРАВИЛА ПОСТУПКА
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Припремио: проф. др Добросав Миловановић
септембар – октобар 2023

Садржај:

1. Одређивање поверљивости
2. Језик у поступку јавне набавке
3. Валута у поступку јавне набавке
4. Комуникација у поступку јавне набавке
5. Опште мере за спречавање корупције и сукоб интереса
6. Врсте поступака јавне набавке
7. Минимални број кандидата
8. Позив одабраним кандидатима
9. Технике и инструменти у поступцима јавних набавки
10. Посебни режими набавке
11. Централизоване и заједничке јавне набавке
12. Рачунање и одређивање рокова

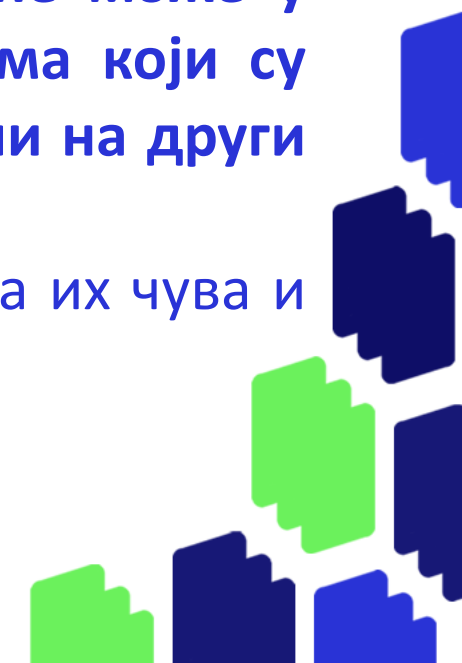
1. Одређивање поверљивости (1)

Члан 39. ЗЈН

Наручиоци могу да захтевају од понуђача да неке од уступљених података третирају као поверљиве, чиме се штите пословне тајне или тајни подаци у смислу одговарајућих прописа. Посебан значај када су наручиоци јавне установе и јавна предузећа (пословне тајне) или органи јавне или државне безбедности и одбране (тајни подаци).

Кад се уступају поверљиви подаци, наручилац није дужан да примени електронска средства, ако подаци захтевају ниво заштите која не може у довољној мери да се осигура електронским алатима и уређајима који су општедоступни привредним субјектима или им могу бити доступни на други начин, алтернативним средством приступа (чл. 45. ст. 5).

Лице које је примило податке одређене као поверљиве дужно је да их чува и штити, без обзира на степен поверљивости.

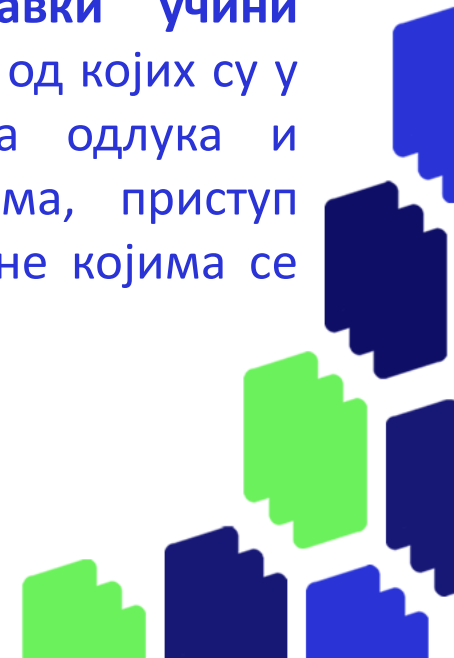

1. Одређивање поверљивости (2)

Републичка комисија утврдила је да основ за одбијање понуде као неприхватљиве није могао да буде то што један од чланова групе понуђача *није потписао изјаву о чувању поверљивих података*, зато што *наручилац конкурсном документацијом није одредио поверљиве податке* (решење бр. 4-00-418/2016 од 16. јуна 2016). Вероватно је наручилац користио сет докумената који се могу наћи у конкурсној документацији, па је укључио и изјаву о чувању поверљивих података, иако их у конкурсној документацији није било.

Члан 40. ЗЈН

Одредбе о заштити поверљивости одређених података (понуђача или наручилаца) су изузетак у односу на обавезу наручиоца да поступак јавних набавки учини транспарентним (ранг начела), која је конкретизована низом законских норми, од којих су у ЗЈН посебно важне (објављивање огласа о јавним набавкама, садржина одлука и документације о поступку које наручилац доставља привредним субјектима, приступ информацијама од јавног значаја), као и у посебним прописима (укључујући оне којима се уређује право на слободан приступ информацијама од јавног значаја).

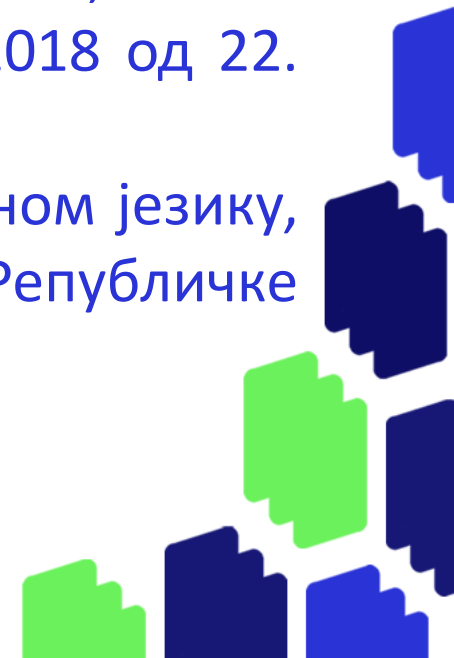
2. Језик у поступку јавне набавке (1)

Члан 42. ЗЈН

Правило је да наручилац води поступак и припрема конкурсну документацију на српском језику. Наручилац може ову документацију да припреми и на страном језику. То се чини када се одређени страни језик уобичајено користи у међународној трговини у области из које је предмет набавке.

Понуђач подноси понуду на српском језику, а наручилац може да дозволи да се понуда или део понуде поднесе на страном језику. Ово је могућност, али не и обавеза наручиоца (решење Републичке комисије бр. 4-00-139/2018 од 22. јуна 2018).

Наручилац може и да објави део конкурсне документације на страном језику, али да не дозволи подношење понуда на страном језику (решење Републичке комисије бр. 4-00-1579/2016 од 7. марта 2017).

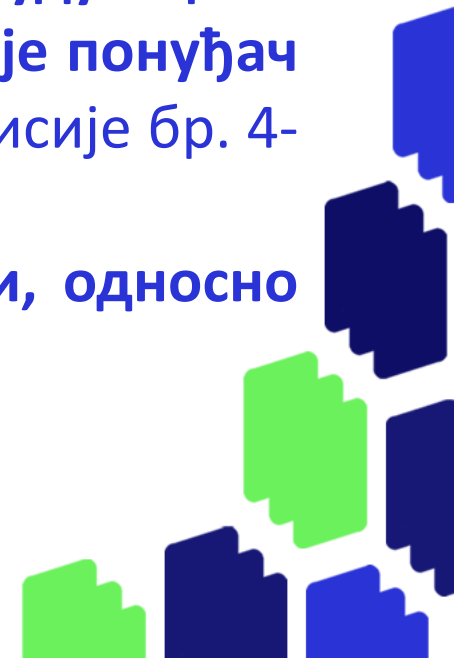

2. Језик у поступку јавне набавке (2)

Понуда не може да буде одбијена као неприхватљива ако је у целини или делимично достављена на страном језику, под условом да је наручилац био у могућности да утврди стварну садржину понуде и да је упореди са другим понудама, нпр. јер су чланови комисије знали тај страни језик (решења Републичке комисије бр. 4-00-1165/2018 од 5. децембра 2018. и 4-00-813/2020 од 25. септембра 2020).

Ако се у поступку прегледа и оцене понуда утврди да део понуде треба да буде преведен на српски језик, наручилац није овлашћен да понуду оцени као неприхватљиву, већ је дужан да одреди примерен рок у коме је понуђач дужан да изврши превод тог дела понуде (решење Републичке комисије бр. 4-00-484/2019 од 16. јула 2019).

У случају спора веродостојна је верзија документације о набавци, односно понуде на српском језику.

3. Валута у поступку јавне набавке

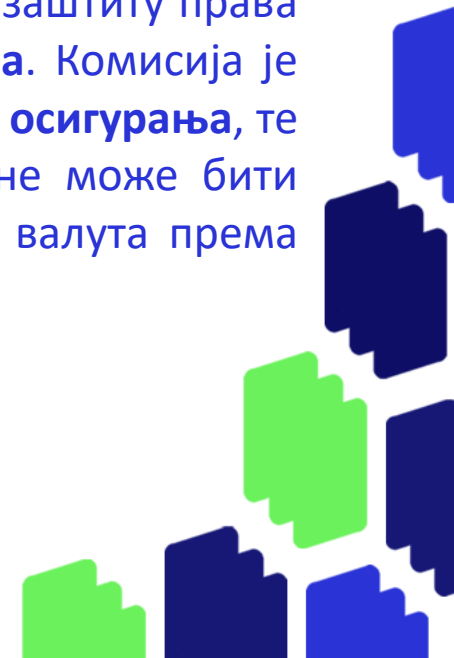
Члан 43. ЗЈН

Вредности се у поступку јавне набавке исказују у динарима.

Наручилац може да дозволи да понуђач цену у понуди исказе у страниј валути. У том случају ће у конкурсној документацији навести у којој валути и да се за прерачун у динаре користи одговарајући средњи девизни курс Народне банке Србије на дан када је започето отварање понуда.

У случају у којем је наручилац одбио понуду као неприхватљиву зато што је приложена **банкарска гаранција уместо у еврима (у којима је била изражена понуђена цена) била изражена у динарима**, Републичка комисија је у одговарајућем делу поништила поступак јавне набавке, јер **није у питању битан недостатак који би онемогућио наручиоца да се наплати** на основу достављене банкарске гаранције (решење бр. 4-00-158/2018 од 29. марта 2018).

На исти начин она је одлучила у решењу бр. 4-00-6/2016 од 28. априла 2016, по захтеву за заштиту права изјављеном зато што је **полиса осигурања, уместо у динарима, била одређена у еврима**. Комисија је утврдила да достављена полиса прерачуната у динаре **покрива минимални тражени износ осигурања**, те одбила захтев као неоснован. Наиме, разлог за одбијање понуде као неприхватљиве не може бити изражавања вредности у погрешној валути, јер постоји могућност прерачунавања датих валута према средњем девизном курсу НБС на дан када је започето отварање понуда.

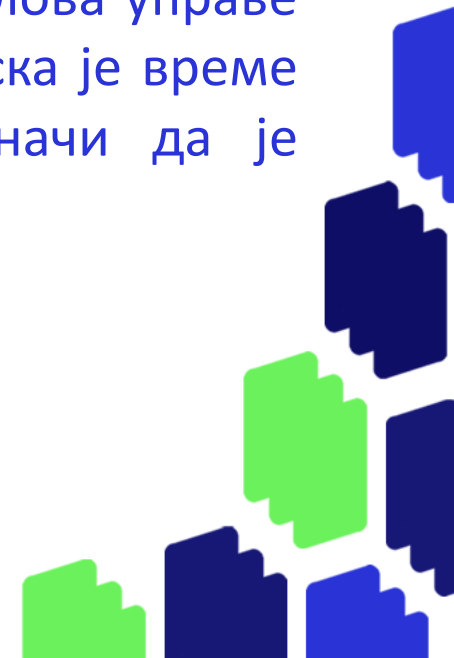

4. Комуникација у поступку јавне набавке (1)

Члан 44. ЗЈН

Постоје *два основна начина комуникације између наручилаца и привредних субјеката*: 1) електронским путем (путем Портала јавних набавки и слањем докумената електронском поштом) и 2) разменом писмена или предмета (нпр. узорак робе) путем поште или курирске службе. У члану 46. ЗЈН предвиђена је и 3) *усмена комуникација*.

У случају достављања документа из поступка јавне набавке електронском поштом, *сматраће се да је документ примљен даном слања*. Тиме се одступа од правила предвиђеног *Законом о електронској управи*, који уређује обављање послова управе употребом ИКТ. Према члану 39. ЗЕУ, време пријема електронског поднеска је време одређено квалификованим електронским временским жигом, што значи да је релевантан тренутак пријема, а не тренутак слања документа.

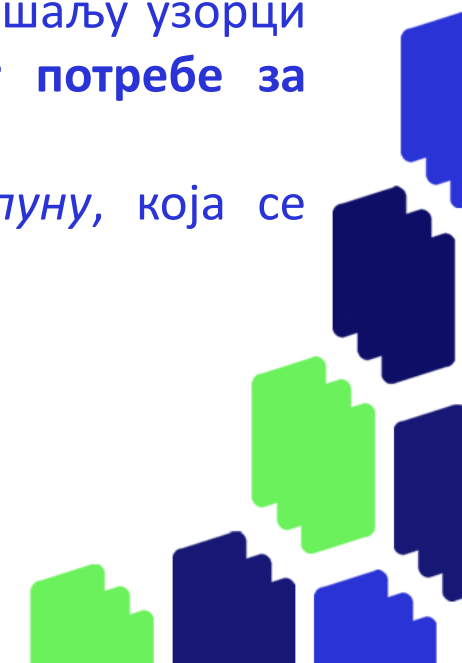
4. Комуникација у поступку јавне набавке (2)

Члан 45. ЗЈН

Комуникација путем Портала јавних набавки је *правило* у поступку јавних набавки. Ст. 3. и 5. прописују изузетке од овог правила, а став 7. налаже наручиоцима да посебно образложе разлоге примене средстава комуникације која нису електронска средства. Осим норми ЗЈН, комуникација путем Портала уређена је и посебним упутством за његово коришћење, који припремају Канцеларија за јавне набавке и служба Владе надлежна за пројектовање, усклађивање, развој и функционисање система електронске управе (члан 184. ЗЈН).

Суштину изузетака чини *немогућност обезбеђивања бесплатног, неограниченог и несметаног директног приступа* конкурсној документацији електронским средствима. Та немогућност може да буде: **последица природе оног што се шаље** (нпр. кад се шаљу узорци робе), **последица поверљивости података који се размењују или резултат потребе за коришћењем апликација, софтвера и опреме који нису широко доступни**.

Други начини комуникације су изузетни и стога што представљају само *допуну*, која се комбинује са разменом путем Портала јавних набавки.

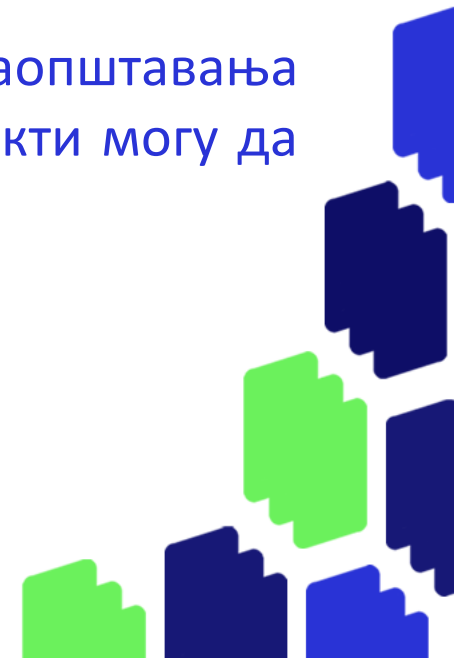
4. Комуникација у поступку јавне набавке (3)

Члан 46. ЗЈН

Усмена комуникација у поступку јавних набавки представља *изузетак* толико уско постављен да је тешко описати ситуацију у којој би она била допуштена. Наиме, услови су: 1) да се не односи на битне елементе поступка јавне набавке (који укључују документацију о набавци, пријаве и понуде), 2) да ЗЈН није прописао обавезу писане комуникације и 3) да је њена садржина у задовољавајућој мери документована.

Имајући у виду за шта је све прописана обавеза размене путем Портала (члан 45. став 2. ЗЈН), није једноставно конструисати пример у којем су испуњени услови за усмену комуникацију.

Теоретски, ти услови за могли би да буду испуњени у случају усменог саопштавања поверљивих података који се односе на предмете, у које привредни субјекти могу да изврше увид у просторијама и у присуству представника наручиоца.

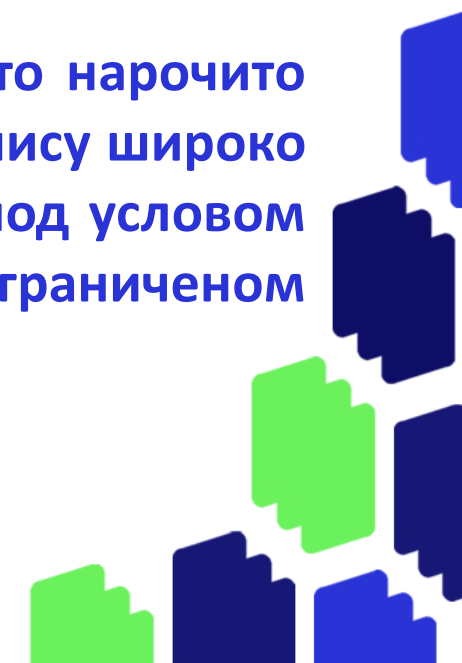
4. Комуникација у поступку јавне набавке (4)

Члан 47. ЗЈН

Алтернативно средство приступа

Одредба овог члана ослања се на члан 45. где је прописано да је комуникација путем Портала правило у поступку јавних набавки, изузев ако постоји *немогућност обезбеђивања бесплатног, неограниченог и несметаног директног приступа* конкурсној документацији електронским средствима. Између осталог, један од изузетака јавља се у ситуацији у којој размена путем Портала захтева алате, софтвере, апликације и/или опрему који нису општедоступни или нису у широј употреби (члан 45. став 3).

Члан 47. управо предвиђа изузетак од изузетка, прописујући да, **ако је то нарочито потребно, наручилац може да захтева коришћење алата и уређаја који нису широко доступни, под условом да понуди алтернативно средство приступа, тј. под условом да такву електронску комуникацију учини за понуђаче бесплатно, неограниченом и несметаном.**

4. Комуникација у поступку јавне набавке (5)

Члан 48. ЗЈН

Упућује на Прилог 3. ЗЈН, који прописује да алати и уређаји за електронски пријем понуда, пријава, као и планова и дизајна преко техничких средстава и одговарајућих поступака морају да гарантују да: 1) тачно време и датум пријема понуда, пријава и подношења планова и дизајна могу бити прецизно утврђени; 2) се може разумно обезбедити да, пре утврђених рокова, нико не може имати приступ подацима достављеним, у складу са овим захтевима; 3) само овлашћена лица могу одредити или изменити датуме за отварање примљених података; 4) током различитих фаза поступка јавне набавке или конкурса за дизајн приступ свим достављеним подацима или њиховим деловима, мора бити омогућен само овлашћеним лицима; 5) приступ пренетим подацима могу дати само овлашћена лица и то тек након прописаног датума; 6) подаци примљени и отворени, у складу са овим захтевима, морају остати доступни само лицима овлашћеним да са њима буду упозната; 7) ако су забране или услови приступа из тач. 2)–6) овог прилога прекршени или постоји покушај њиховог кршења, може се разумно обезбедити да се кршења и покушаји могу јасно открити.

5. Опште мере за спречавање корупције и сукоб интереса (1)

Члан 49. ЗЈН на општи начин уређује **обавезу наручиоца да предузме превентивне и друге мере за спречавање, откривање и санкционисање корупције.** Појам корупције није дефинисан у ЗЈН, већ у члану 2. *Закона о спречавању корупције:* корупција је однос који настаје коришћењем службеног или друштвеног положаја или утицаја ради стицања користи за себе или другог.

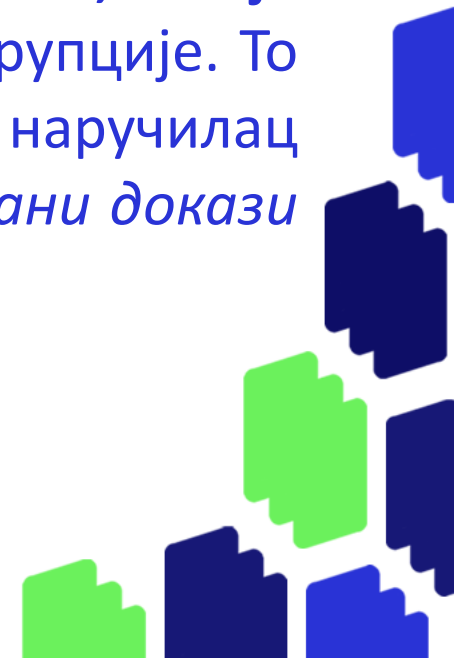
Наручилац је дужан да посебним актом ближе уреди начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора о јавној набавци (начин комуникације, правила, обавезе и одговорност лица и организационих јединица), начин планирања и спровођења набавки на које се закон не примењује, као и набавки друштвених и других посебних услуга.

Пример мере за спречавање корупције је одредба Правилника ПФ Универзитета у Београду, која прописује да се приликом пријема предмета уговора о јавној набавци сачињава акт о пријему. Тај акт, осим лица задуженог за праћење извршења уговора, потписује и жребом насумично одређени запослени, што чини корупцију теже спроводљивом, мање исплативом и лакшом за откривање.

5. Опште мере за спречавање корупције и сукоб интереса (2)

Пример из праксе: подносилац захтева за заштиту права тврдио је да је дошло до корупције, тако што је наручилац сарађивао са одређеним привредним субјектима приликом припреме конкурсне документације. Као кључни аргумент указао је на ненаменско трошење средстава јер се уклањала опрема најновије генерације, а набављала опрема другог произвођача. Републичка комисија одбила је навод подносиоца захтева као неоснован јер је био недовољно поткрепљен (**решење бр. 4-00-2/2018 од 8. фебруара 2018**). Дакле, **није довољно давање уопштених, неодређених или посредних изјава, већ је потребно доказати елементе корупције** из Закона о спречавању корупције. То произлази и из одредбе члана 144. став 1. тачка 5) ЗЈН, према којој наручилац одбија понуду, односно пријаву као неприхватљиву ако постоје *ваљани докази о корупцији*.

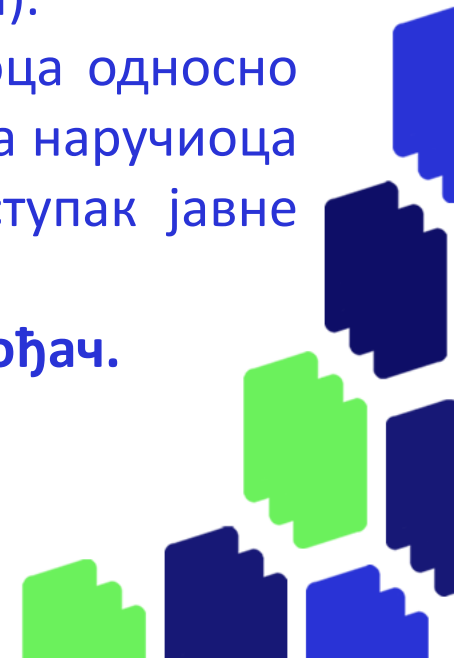

5. Опште мере за спречавање корупције и сукоб интереса (3)

Члан 50. ЗЈН - наручилац је дужан да предузме мере у циљу утврђивања, спречавања и отклањања сукоба интереса, да би се избегло нарушавање начела обезбеђења конкуренције и једнакости привредних субјеката. Сукоб интереса између наручиоца и привредног субјекта обухвата ситуације у којима представници наручиоца који су укључени у спровођење тог поступка или могу да утичу на исход тог поступка, имају директан или индиректан финансијски, економски или други приватни интерес, за који би се могло сматрати да доводи у питање њихову непристрасност и независност (нарочито ако представник наручиоца учествује у управљању или има више од 1% удела, односно акција привредног субјекта).

Представником наручиоца нарочито се сматра: 1) руководилац наручиоца односно одговорно лице наручиоца, члан управног, извршног или надзорног одбора наручиоца и 2) члан комисије за јавну набавку, односно лице које спроводи поступак јавне набавке.

Привредним субјектом сматра се понуђач, члан групе понуђача и подизвођач.

5. Опште мере за спречавање корупције и сукоб интереса (4)

Представник наручиоца који је непосредно или преко повезаног лица, повезан са понуђачима на такав начин да се у питање може довести његова непристрасност и независност у датом поступку **дужан је да се изузме уколико у било којој фази поступка дође до сазнања о постојању сукоба интереса. Након отварања понуда или пријава, он потписује изјаву о постојању или непостојању сукоба интереса.**

Дакле, *сама чињеница да такав интерес постоји* код лица које би могло да утиче на исход поступка јавне набавке довољан је за постојање сукоба интереса. Није потребно доказати да је то лице заиста извршило утицај на сам поступак. То је потврђено у пракси Републичке комисије (решење бр. 4-00-275/2017 од 25. априла 2017). Наручилац је утврдио, а Републичка комисија потврдила сукоб интереса услед чињенице да је председник надзорног одбора наручиоца истовремено био ангажован као директор једног од понуђача. Републичка комисија није прихватила став подносиоца захтева за заштиту права да је наручилац био дужан да приликом утврђивања постојања сукоба интереса докаже конкретан утицај датог представника наручиоца на поступак јавне набавке.

6. Врсте поступака јавне набавке (1)

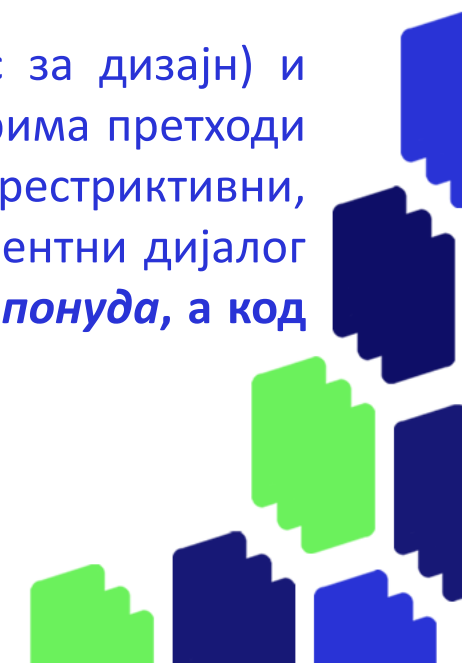
Члан 51. ЗЈН Опште одредбе

ЗЈН наводи седам врста поступака јавних набавки: 1) отворени поступак; 2) рестриктивни поступак; 3) конкурентни поступак са преговарањем; 4) конкурентни дијалог; 5) преговарачки поступак са објављивањем јавног позива; 6) партнерство за иновације; 7) преговарачки поступак без објављивања јавног позива. Требало би додати и 8) конкурс за дизајн (члан 77. ЗЈН).

Врсте поступака према различитим мерилима:

1) **безусловни и условни**, према томе да ли се могу увек спровести или је неопходно испуњење одређених услова. Јавни наручиоци могу безусловно спровести отворени и рестриктивни поступак, а остале у законом одређеним ситуацијама. Секторски наручиоци имају шири круг безусловних поступака – отворени, рестриктивни, преговарачки поступак са објављивањем јавног позива и конкурентни дијалог, а остале само уз испуњење законских услова.

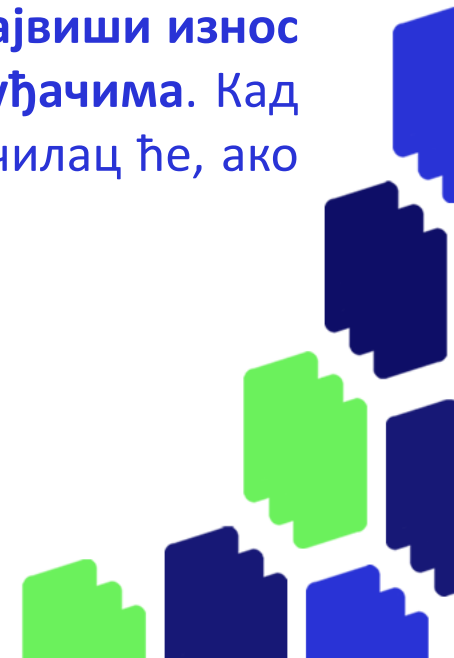
2) **једнофазни** (отворени, преговарачки без објављивања јавног позива и конкурс за дизајн) и **двофазни (понекад вишефазни)**. Код других избору најбољег понуђача или преговорима претходи квалификавање субјеката за учешће у каснијој фази поступка. Двофазни су: рестриктивни, конкурентни са преговарањем, преговарачки са објављивањем јавног позива, конкурентни дијалог и партнерство за иновације. Препознају се по томе што се **код једнофазних подноси понуда**, а **код двофазних пријава**.

6. Врсте поступака јавне набавке (2)

3) *општи* поступци, доступни и јавним и секторским наручиоцима, и *посебни* поступци, доступне само једној категорији наручилаца. Конкурентни поступак са преговарањем доступан је само јавним наручиоцима, а преговарачки поступак са објављивањем јавног позива само секторским наручиоцима. Сви остали су општи поступци.

4) када наручилац одређује све битне елементе будућег уговора о јавној набавци (по приступу), док се код договорних они одређују у договору наручиоца и (једног или више) понуђача. По приступу су отворени и рестриктивни поступак, а остали су договорни. Код поступака по приступу цена и квалитет предмета не морају бити у потпуности претходно дефинисани од стране наручиоца у конкурсној документацији, али је наручилац одредио минималне стандарде добара, услуга и/или радова који се прибављају, као и највиши износ цене коју ће за њих да плати, без обзира на то да ли је тај износ доступан понуђачима. Кад понуђачи поднесу понуду која испуњава услове у погледу квалитета и цене, наручилац ће, ако друкчије није прописано законом, да закључи уговор са најбољим понуђачем.

6.1. Отворени поступак (1)

Члан 52. ЗЈН

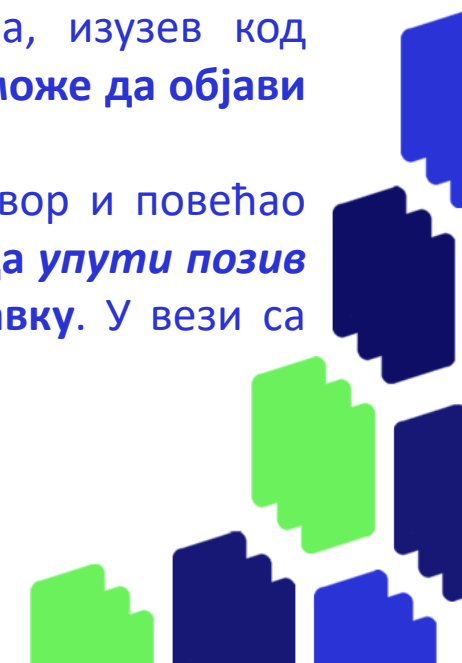
У основи отвореног поступка је **затворена аукција** (тендерско надметање у којем **понуђачи нису упознати са понудама других понуђача**, тј. у којем се понуде предају затворене и **отварају све у истом, унапред одређеном тренутку**) и то по првој цени - где ће изабрани понуђач (по правилу, онај ко је понудио најнижу цену) наплатити од наручиоца цену коју је понудио.

Отворени поступак је **општи, безуслован и једнофазни** (у једној фази се оцењује да ли понуђачи **испуњавају постављене техничке, стручне и кадровске услове, као и цена и квалитет понуђених добара, услуга и радова**). Отворени поступак је **најчешће коришћена врста поступка** јавне набавке (у **више од 90% свих случајева** јавних набавки на које се примењује ЗЈН).

У отвореном поступку **не постоји квалификавање** привредних субјеката за подношење понуда, већ могу да их поднесу сви заинтересовани привредни субјекти.

Наручилац је дужан да објави јавни позив (ова обавеза важи у свим поступцима, изузев код преговарачког поступка без објављивања јавног позива). **Осим јавног позива, наручилац може да објави и претходно информативно обавештење или периодично индикативно обавештење.**

До би обезбедио избор понуђача способног да квалитетно и благовремено изврши уговор и повећао конкуренцију, **наручилац може истовремено са слањем на објављивање јавног позива, да упути позив привредним субјектима који су према његовим сазнањима способни да изврше набавку.** У вези са овим питањем, од значаја су претходне активности истраживања

6.1. Отворени поступак (2)

На *минималну дужину трајања рокова* за подношење понуда могу да утичу *четири чиниоца*:

1) најважнији је *процењена вредност* предмета јавне набавке. Што је она виша, то су минимални рокови за подношење понуда дужи.

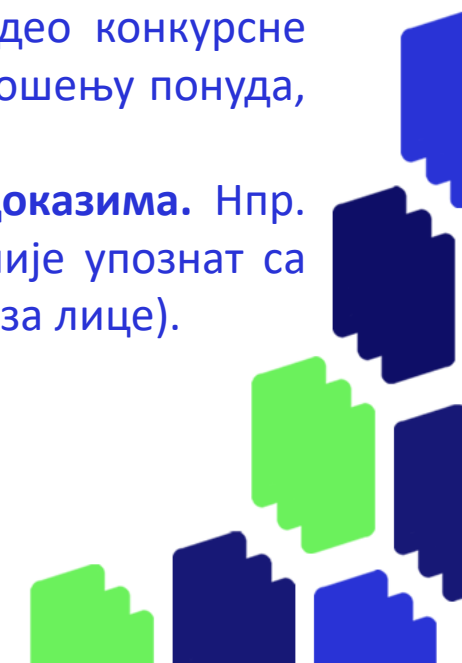
2) *претходно обавештавање јавности* о будућим јавним набавкама путем претходног информативног обавештења или периодичног индикативног обавештења. У оба случаја **скраћује се минимално трајање рокова** зато што су заинтересовани привредни субјекти већ могли да се упознају са намером наручиоца да спроведе јавну набавку, те им је потребно мање времена за припрему и подношење понуда.

3) **(не)могућност коришћења електронских средстава олакшава или отежава подношење понуда**

а) **могућност подношења понуда електронским средствима скраћује** потребно време.

б) **немогућност да се електронским средствима обезбеди бесплатан, неограничен и несметан директан приступ конкурсној документацији отежава подношење понуда** (чл. 45. и 39). Ту се део конкурсне документације преузима на други начин, што успорава рад понуђача на припреми и подношењу понуда, па се минимални рокови продужавају.

4) *хитност јавне набавке, која мора да буде оправдана и поткрепљена ваљаним доказима*. Нпр. изузетна хитност због догађаја који наручилац није могао да предвиди (пандемија), а није упознат са понуђачима од којих би могао да прибави неопходна добра, услуге или радове (нпр. маске за лице).

6.2. Рестриктивни поступак (1)

Члан 53. ЗЈН

У основи рестриктивног поступка налази се аукција, тј. тендерско надметање према објективним критеријумима, од којих је, по правилу, најважнија цена. По правилу то је *затворена аукција по првој цени*. Рестриктивни поступак је **општи, безуслован и двофазни** – где се у првој фази оцењује да ли подносиоци пријава испуњавају постављене техничке, стручне и кадровске услове. Ако их испуњавају, признаје им се квалификација, а кандидату коме није призната квалификација наручилац доставља образложену одлуку, водећи рачуна да не открива информације о осталим кандидатима. У другој фази наручилац оцењује цену и квалитет понуђених добара, услуга и радова.

Разлика између отвореног и рестриктивног поступка није у садржини колико у *раздвајању различитих елемената за оцену* понуђача.

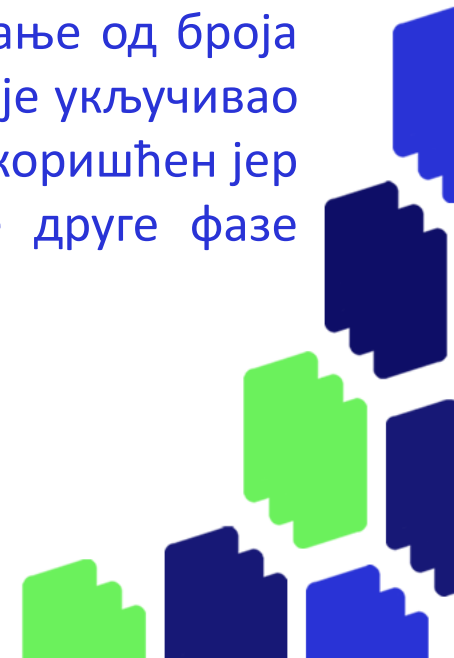
У пракси Републичке комисије (решење бр. 4-00-1636/14. од 2. септембра 2014) наручилац је у првој фази оцењивао „понуде“ подносилаца пријава применом законских критеријума за оцену понуда и на основу тога донео одлуку о додели уговора. Због тога је Републичка комисија поништила прву фазу рестриктивног поступка и наложила њено поновно спровођење. Следи да у рестриктивном поступку постоји јасно раздвајање оцене критеријума за квалитативни избор кандидата у првој фази поступка од оцене поднетих понуда у његовој другој фази.

6.2. Рестриктивни поступак (2)

Постоје још *три важне разлике између отвореног и рестриктивног поступка*:

1. Према ЗЈН код рестриктивног су одређени **минимални рокови за подношење пријава у првој фази**, а затим и **минимални рокови за подношење понуда у другој фази**.
2. ЗЈН предвиђа **могућност ограничавања броја кандидата** који могу поднети понуду, тј. **који се могу појавити у другој фази рестриктивног поступка**, с тим да, ако је одређен, тај број **не може бити мањи од пет**.
3. Учесталост коришћења у пракси - отворени поступак се користи у више од 90%, а **рестриктивни поступак у мање од 1% јавних набавки**. Објашњење је вероватно у чињеници да наручиоци могу брже да спроведу отворени поступак. Такође, претходни ЗЈН је прописивао да другу фазу рестриктивног поступка наручилац може да покрене само ако има најмање три кандидата, док је нпр. 2019. г просечан број понуда по поступку износио 2,2 (мање од броја потребног за одржавање друге фазе рестриктивног поступка). Штавише, овај број је укључивао и неисправне понуде. Можда ће у будућности рестриктивни поступак бити чешће коришћен јер ЗЈН више не прописује минимални број кандидата потребан за спровођење друге фазе рестриктивног поступка.

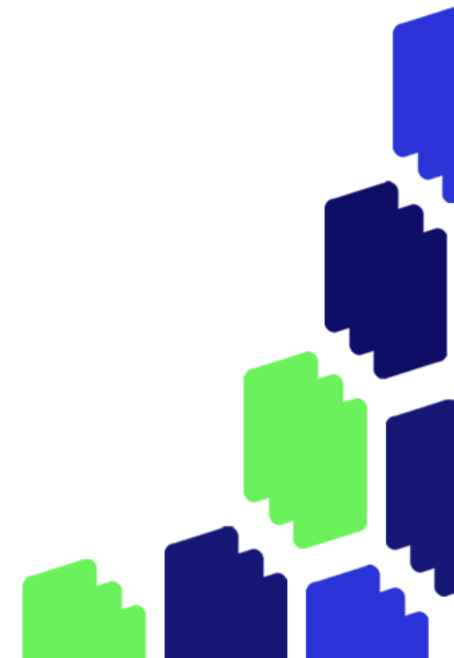

6.2. Рестриктивни поступак (3)

Члан 54. ЗЈН

У другој фази рестриктивног поступка подносиоци пријава којима је у првој фази призната квалификација подносе понуде.

У погледу одређивања различитих рокова суштински идентичне одредбе важе за рокове у отвореном поступку. Једину разлику чине одредбе којима је **секторским наручиоцима дозвољено да се договоре са кандидатима којима је призната квалификација о дужини рока за подношење понуда, а ако не постоји сагласност о року за подношење понуда, прописан је минимални рок од најмање десет дана од дана слања позива за подношење понуда.**

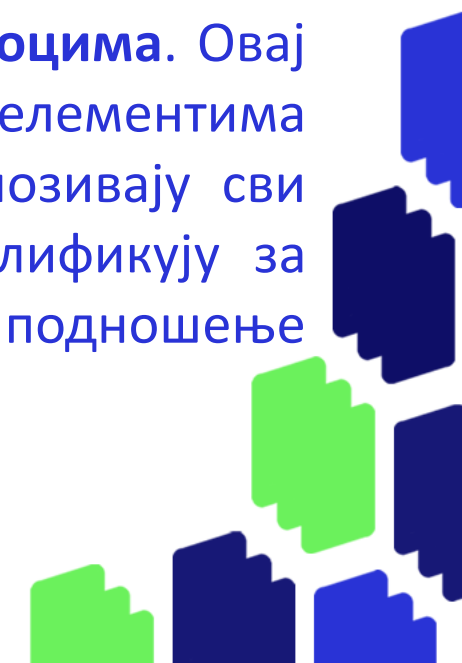

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (1)

Члан 55. ЗЈН

Омогућила га је нова директива ЕУ о набавкама. **Тесно је повезан са конкурентним дијалогом**, јер оба пружају могућности за преговарање, имају сличну сврху и исте услове за примену. Главна разлика је што конкурентни поступак са преговарањем, отпочиње иницијалним тендером као основном за преговарање. Стога, **на почетку овог поступка наручилац мора да прецизира своје потребе и захтеве много детаљније у поређењу с поступком конкурентног дијалога**. Друга разлика је што се у конкурентном поступку са преговарањем **критеријум за доделу уговора може заснивати на најнижој цени или трошковима животног циклуса**.

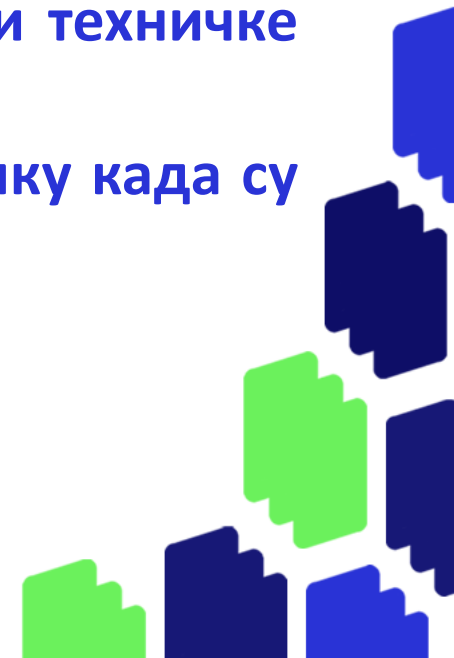
Конкурентни поступак са преговарањем је **доступан само јавним наручиоцима**. Овај поступак укључује и фазу преговора о предмету јавне набавке и другим елементима будућег уговора. Стога је *двофазни (вишефазни) поступак*. Прво се позивају сви заинтересовани привредни субјекти да се у првој фази поступка квалификују за учешће у другој, преговарачкој фази поступка. Након преговора, следи подношење коначних понуда, на основу којих се додељује уговор о јавној набавци.

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (2)

Јавни наручиоци могу да спроведу овај поступак у следећим случајевима:

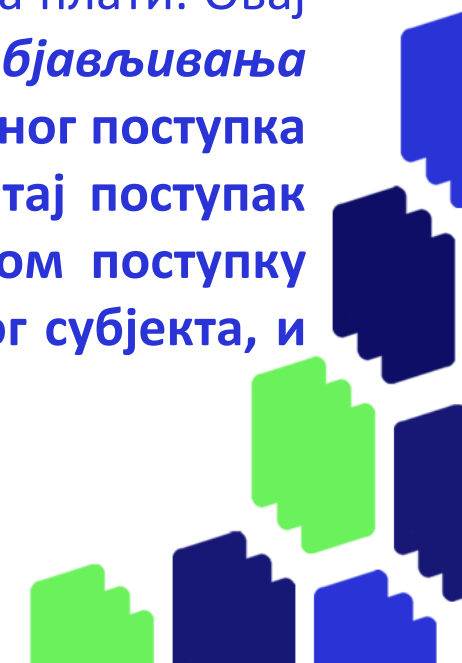
- 1) ако потребе не могу да задовоље без прилагођавања лако доступних решења;
- 2) уговор обухвата пројектовање или иновативна решења;
- 3) уговор не може да се додели без претходних преговора због специфичних околности које се односе на природу, сложеност, правну или финансијску структуру предмета јавне набавке или с њима повезаним ризицима;
- 4) јавни наручилац не може са довољном прецизношћу да утврди техничке спецификације предмета набавке;
- 5) у претходно спроведеном отвореном или рестриктивном поступку када су све понуде биле неприхватљиве.

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (3)

Заједничка карактеристика ситуацијама од 1) до 4) је *немогућност проналажења већ готових добара, услуга или радова на тржишту*. У сваком од тих случајева неопходно је одређено прилагођавање или прецизирање својстава предмета уговора о јавној набавци. Зато се у другој фази поступка воде преговори између наручиоца и једног или више кандидата (квалификованих понуђача).

Основ наведен под бројем 5) одудара од осталих разлога. Иако *непостојање тражених добара, услуга или радова на тржишту* може бити разлог због којег претходно спроведени отворени и рестриктивни поступак нису уродили плодом, разлог може да буде и *прениско одређена цена* (процењена вредност) коју је наручилац спреман да плати. Овај основ омогућава **преображај поступка у преговарачки поступак без објављивања јавног позива**, јер став 3. овог члана прописује да у случају неуспеха претходног поступка јавне набавке, јавни наручилац није дужан да објави јавни позив, ако у тај поступак позове све и искључиво понуђаче који су у отвореном или рестриктивном поступку поднели понуду и испунили критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, и ако почетни услови јавне набавке нису битно измењени.

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (4)

Републичка комисија (решење бр. 4-00-1044/2019 од 11. децембра 2019) појаснила је да у случају спровођења поступка по основу наведеном под бројем 5, тј. зато што је ранији отворени или рестриктивни поступак неуспешно спроведен, **наручилац може да позове понуђаче да допуне своје понуде само у погледу оних разлога који су констатовани у одлуци којом је окончан тај претходни, отворени или рестриктивни поступак.**

Дакле, понуђачи могу да измене и допуне своју ранију понуду само у мери потребној да она постане прихватљива, не могу да поднесу потпуно нову понуду. То посебно има смисла због чињенице да су се понуђачи у међувремену упознали са садржином понуда других понуђача.

Иначе, у пракси Републичке комисије до сада су се појављивали само предмети у којима је основ за покретање овог било раније неуспешно спровођење отвореног поступка.

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (5)

Циљ прве фазе је признавање квалификације одређеним привредним субјектима (добијају статус кандидата) који могу да учествују у преговарачкој фази поступка. Јавни наручилац **може да ограничи број кандидата**, које ће позвати да поднесу почетне понуде, с тим да је **минимални број кандидата три**.

У овој фази наручилац **објављује јавни позив** на који се могу пријавити сви заинтересовани привредни субјекти и конкурсну документацију која мора да:

1) **довољно јасно и прецизно одреди природу и обим набавке**, тј. **минималне захтеве** које све понуде треба да испуне у погледу захтеваних карактеристика добара, услуга или радова (чиме се омогућава привредним субјектима да процене интерес за подношење пријава) и

2) омогући наручиоцу да **оцени квалификованост подносилаца пријава** за учешће у преговарачком поступку. Он прелиминарно оцењује озбиљност привредних субјеката за правилно и благовремено извршење уговора о јавној набавци. Зато конкурсна документација садржи и **критеријуме за квалитативни избор привредних субјеката** (техничке, стручне и кадровске услове које треба да испуне да би им се признала квалификација).

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (6)

Члан 56. ЗЈН

У другој фази поступка учествују само кандидати којима је у првој фази призната квалификација.

Редовни ток друге фазе подразумева преговарање на основу почетних понуда, чији је циљ да се дође до дефинитивног прецизирања техничких спецификација и друге документације о набавци, тј. до дефинитивног одређења предмета јавне набавке и његове процењене вредности (највише цене коју је наручилац спреман да плати). Након тога се позивају кандидати да поднесу коначне понуде, на основу чије оцене се бира понуђач којем ће бити додељен уговор.

Постоје три могуће варијације код друге фазе поступка:

1. да има само један стадијум. Уговор о јавној набавци може се доделити без преговарања, на основу почетних понуда, ако је таква могућност била предвиђена у јавном позиву. Ту изостају преговори - почетне понуде постају коначне. Овде се конкурентни поступак са преговарањем суштински претвара у рестриктивни поступак (у првој фази је додељена квалификација на основу поднетих пријава, а у другој је додељен уговор на основу поднетих понуда).

6.3. Конкурентни поступак са преговарањем (7)

2. да има два стадијума. У првом кандидати подносе почетне понуде, на основу којих се воде преговори у којима се дефинитивно прецизирају техничке спецификације и друга документација о набавци. После тога се подносе коначне понуде, на основу чије оцене се додељује уговор о јавној набавци.

3. да има више од два стадијума. Јавни наручилац може да **преговара у узастопним фазама да би се смањио број понуда о којима ће да преговара, примењујући критеријуме за доделу уговора, под условом да је та могућност предвиђена у документацији о набавци.** Дакле, најпре се подносе почетне понуде, затим следи једна или више рунди у којима се подносе нове понуде, на основу којих се смањује број кандидата с којима наручилац преговара, да би на крају биле поднете и оцењене коначне понуде.

У свакој од три варијанте је важно да наручилац током преговора **обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и да не пружа информације на дискриминаторски начин који би поједини понуђачи могли да користе на штету других.**

Одредбе ст. 2–6. суштински су идентичне одредбе које важе за рокове у отвореном поступку.

6.4. Конкурентни дијалог (1)

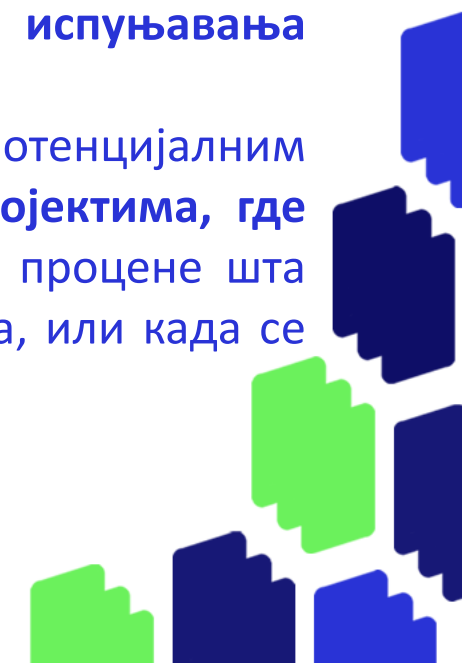
Чл. 57. и 58. ЗЈН

Конкурентни дијалог је доступан јавним и секторским наручиоцима. Јавни наручилац дужан је да објави јавни позив, а секторски наручилац јавни позив или периодично индикативно обавештење или обавештење о успостављању система квалификације (у којима су дужни да наведу критеријуме за доделу уговора и оквирне рокове за спровођење поступка).

Изузетно, када су све понуде у претходно спроведеном отвореном или рестриктивном поступку биле неприхватљиве, јавни наручилац није дужан да објави јавни позив ако у тај поступак позове све и искључиво понуђаче који су у отвореном или рестриктивном поступку поднели понуду и испунили критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта.

Овај поступак укључује и преговоре са понуђачима. Реч је о **двофазном (вишефазном)** поступку. Он је **услован** за јавне наручиоце, док га секторски наручиоци могу користити без испуњавања **услова**.

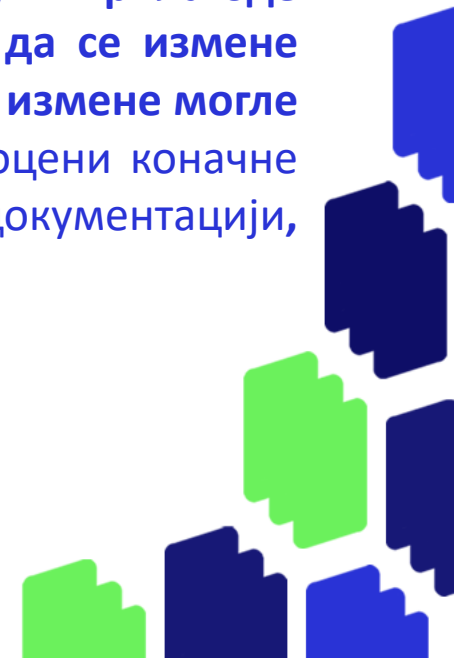
Циљ конкурентног дијалога је усклађивање сложених потреба наручилаца са потенцијалним решењима које нуде понуђачи. Он је **посебно користан у великим сложеним пројектима**, где **наручиоци тешко могу да дефинишу начине задовољења својих потреба** или да процене шта потенцијални понуђачи нуде у погледу техничких, финансијских или правних решења, или када се набавља иновативно решење за специфичну потребу или друштвени изазов.

6.4. Конкурентни дијалог (2)

Конкурентни дијалог састоји се од три узастопне фазе.

- 1) Током фазе одабира, потребе и захтеви наручиоца објављују се у обавештењу о уговору и тендерској документацији. Пре избора кандидата може се обавити истраживање и/или испитивање тржишта.
- 2) У фази дијалога спроводи се неколико кругова разговора са свим кандидатима појединачно, како би се утврдила решења која могу да задовоље потребе и захтеве наручиоца. Сваки разговор би требало да се заснива на решењима конкретног понуђача и може се бавити свим аспектима уговора, али није дозвољено да се користе понуђене идеје и решења других понуђача, без њихове сагласности. Сви понуђачи би требало да буду равноправни и наручилац не сме да пружи информације које једном понуђачу могу дати предност над другим. Након одређивања једног или више подесних решења, од понуђача потенцијалних решења се тражи да поднесу коначне понуде на основу разматраних решења .
- 3) У завршној фази, наручилац може да тражи од понуђача да разјасне, прецизирају и прилагоде коначне понуде или да пруже додатне информације, с тим да на тај начин не могу да се измене основни елементи коначне понуде или предмета набавке из документације, ако би такве измене могле да доведу до нарушавања конкуренције или дискриминације. Наручилац је дужан да оцени коначне понуде на основу критеријума за доделу уговора наведених у јавном позиву или описној документацији, при чему је критеријум за доделу уговора искључиво најбољи однос цене и квалитета.

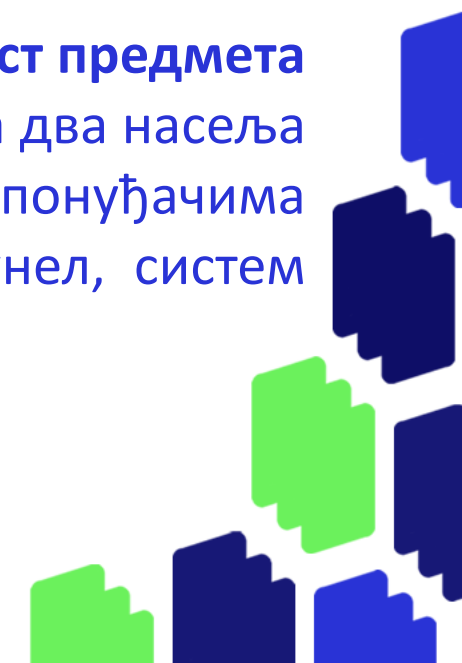

6.4. Конкурентни дијалог (3)

Предност конкурентног дијалога је у флексибилности која наручиоцу дозвољава вођење дијалога о свим аспектима уговора са више понуђача, како би му се помогло да идентификује и дефинише предмет који најбоље одговара жељеним резултатима.

Статистика показује да се конкурентни дијалог готово и не користи у Србији (2018. и у првој половину 2019. није спроведен ниједан такав поступак, а у ЕУ његова употреба не прелази 1% укупног броја закључених уговора). Вероватни разлог је што покрива сличне ситуације као и конкурентни поступак са преговарањем и преговарачки поступак са објављивањем јавног позива, а да је уведен након њих, те наручиоци нису препознали његову посебност и додатну вредност.

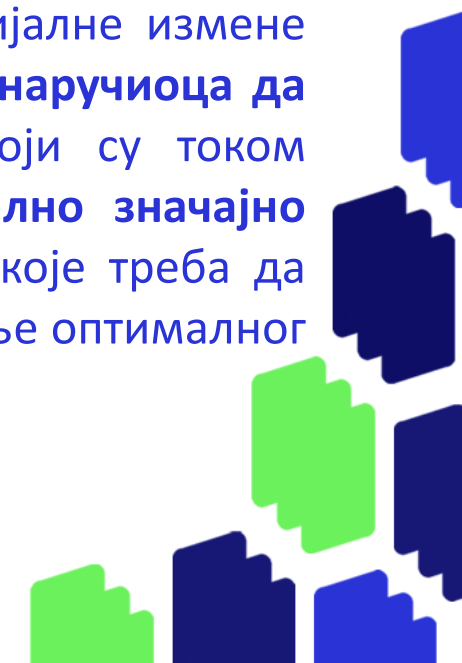
Кључни услов за спровођење поступка конкурентног дијалога је сложеност предмета јавне набавке. Пример је намера наручиоца да реши проблем повезивања два насеља између којих се протеже планински венац, где би се у разговору са понуђачима утврђивао најбољи начин решавања тог проблема – планински пут, тунел, систем гондола, итд.

6.4. Конкурентни дијалог (4)

Републичка комисија је у решењу бр. 4-00-490/18, од 12. јуна 2018 заузела став да **наручилац сноси терет аргументовања испуњености овог услова**. У супротном, наручилац је дужан да примени отворени или рестриктивни поступак. У том предмету је наручилац расписао поступак конкурентног дијалога за јавну набавку радова на постављању електричних инсталација на делу система јавног осветљења на територији града. Утврђено је да наручилац није образложио сложеност предмета набавке, нарочито зато што је у конкурсној документацији детаљно описао техничке карактеристике предмета и финансијску структуру за његову набавку. Републичка комисија је поништила целокупан поступак због тога што није доказано да су испуњени услови за избор ове врсте поступка.

У погледу услова и поступка спровођења конкурентног дијалога важи оно што важи за конкурентни поступак са преговарањем. Прва разлика је могућност дотеривања коначне понуде у договору за изабраним понуђачем, под условом да то нема за последицу материјалне измене основних елемената понуде или предмета набавке. Друга разлика је у могућности наручиоца да предвиди награде или исплате за учеснике у дијалогу, укључујући и оне који су током преговарачког дела поступка искључени из даљег поступка. Разлог је потенцијално значајно ангажовање људских, финансијских и других ресурса ради сачињавања понуда, које треба да понуде решење за сложени проблем, као и стимулисање свих учесника за проналажење оптималног решења.

6.5. Партнерство за иновације (1)

Чл. 59. и 60. ЗЈН

Партнерство за иновације први пут је уређено у важећем ЗЈН. Поступак **доступан свим наручиоцима. Оно је вишефазни и договорни поступак.** Партнерство за иновације је **условни** поступак, који наручилац може да спроводи **ако има потребу за иновативним добрима, услугама или радовима, коју не може да задовољи набавком добара, услуга или радова који су доступни на тржишту.**

Партнерство за иновације има за циљ развој иновативних добара, услуга или радова и њихову накнадну набавку под условом да је у складу са степеном израде и максималним трошковима договореним између наручиоца и учесника у партнерству за иновације. **Иновација је законом одређена као имплементација новог или значајно унапређеног производа, услуге или процеса, укључујући, али не ограничавајући се на процесе производње и грађења, нову тржишну методу или нову организациону методу у пословним праксама, организацији радних места или спољним односима, између осталог, у циљу да се помогне у решавању друштвених изазова или као подршка паметном, одрживом и инклузивном расту.**

Партнерство за иновације је сложен поступак, који **обухвата истраживачку и комерцијалну фазу.** У првој се развијају иновативна добра, услуге или радови, а у другој наручилац **набавља развијена добра, услуге или радове.**

6.5. Партнерство за иновације (2)

Разлика између партнерства за иновације и конкурентног дијалога је у томе што је конкурентни дијалог замишљен и у пракси коришћен за развој и иновације, али је код њега иновација „узгредни“ елемент уговора, док код партнерства за иновације сама иновација, развој новог или значајно унапређеног производа, услуге или процеса, јесте један од два кључна циља (други је набавка истих).

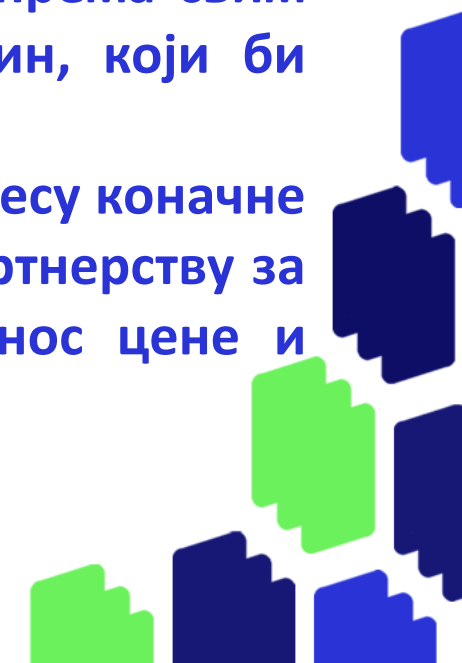
Поступак код партнерства за иновације сличан је поступку конкурентног дијалога, изузев фазе развоја иновације, која не постоји код потоњег.

Поступак склапања партнерства за иновације почиње објављивањем јавног позива заинтересованим привредним субјектима. Наручилац је дужан да у конкурсној документацији одреди опис потреба за иновативним добрима, услугама или радовима и да наведе елементе описа који чине минималне захтеве које све понуде треба да задовоље и да посебно одреди начин на који ће се уредити права интелектуалне својине. Следи фаза избора најмање три квалификована привредна субјекта. Наручилац при избору кандидата може да примењује критеријуме који се односе на способност привредних субјеката у области истраживања и развоја и спровођења иновативних решења.

6.5. Партнерство за иновације (3)

После избора кандидата почиње фаза преговора, подношењем почетних понуда. Наручилац преговара о почетним и свим следећим понудама са понуђачима, да би побољшали њихову садржину. Преговори могу да се спроводе у узастопним фазама, да би се смањио број понуда. Специфичност која не постоји код других поступака, је да наручилац може након рунде преговора да измени техничку спецификацију или друге делове документације о набавци, осим оних које представљају минималне захтеве (јер је основни циљ набавка иновативних производа, услуга или процеса). То омогућава комбиновање одређених аспеката понуда различитих кандидата. Наручилац је дужан да током преговора обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и да не пружа информације на дискриминаторски начин, који би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

По завршетку преговора наручилац позива преостале кандидате да поднесу коначне понуде, на основу којих са једним или више њих закључује уговор о партнерству за иновације. Критеријум за доделу уговора је искључиво најбољи однос цене и квалитета.

6.5. Партнерство за иновације (4)

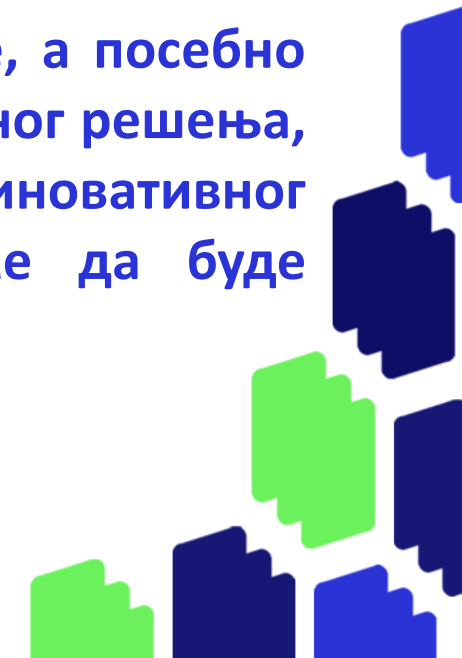
Након закључења уговора следи фаза развоја иновације.

Партнерство за иновације спроводи се у више узастопних фаза, поштујући редослед корака у процесу истраживања и иновација који могу да укључе производњу добара, пружање услуга или извршење радова.

У поступку партнерства за иновације утврђују се привремени циљеви које партнери треба да остваре у појединој фази и плаћање накнаде у одговарајућим износима.

На основу тих циљева, наручилац може да раскине партнерство након сваке фазе или, у случају партнерства за иновације са неколико партнера, да смањи број партнера раскидањем појединачних уговора.

Наручилац је дужан да осигура да структура партнерства за иновације, а посебно трајање и вредност појединих фаза, одражава степен иновације понуђеног решења, као и ток активности истраживања и развоја које су потребне за развој иновативног решења. Процењена вредност добара, услуга или радова не сме да буде несразмерна у односу на улагања која су потребна за њихов развој.

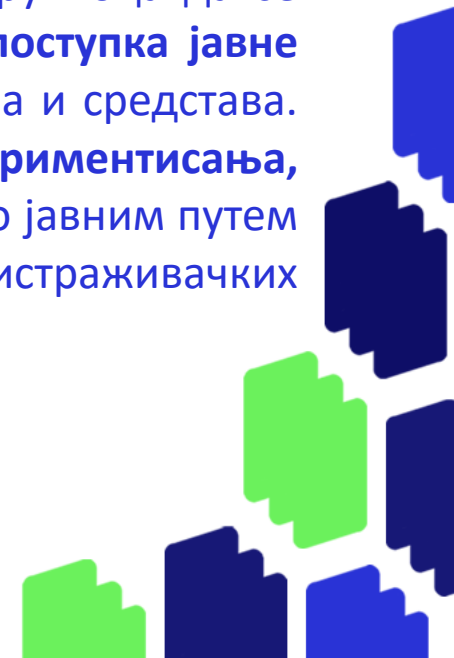
6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (1)

Члан 61. ЗЈН

Доступан је јавним и секторским наручиоцима и *услован*, с тим да за јавне и секторске наручиоце не важе увек исти услови.

За разлику од осталих поступака који такође укључују преговоре, **састоји се искључиво од једне фазе у којој се спроводе преговори**. У пракси се ова врста поступка јавља у око **3% случајева**.

Постоје различити *услови (основи)* за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива. Код неких не постоји алтернатива, код других то захтева **хитност ситуације**, код трећих је реч о **покушају да се искористи прилика** да се прибаве добра и/или услуге под врло повољним условима. У неким случајевима реч је о **додатној набавци**, која је била предвиђена као могућност у ранијем поступку јавне набавке, што значи да је ту редовна законска процедура за набавку већ спроведена. У случају јавне набавке **добара која се котирају и купују на робним берзам**, тржиште онемогућава наручиоца да се руководи неекономским мотивима. У неким случајевима реч је о **покушају спасавања поступка јавне набавке**, који би у супротном пропао, а што би резултирало додатним трошењем времена и средстава. Два случаја односе се на доделу уговора искључиво за **потребе истраживања, експериментисања, проучавања или развоја, где циљ наручиоца није да из тога оствари добит**. Овде се ради о јавним путем финансираним истраживачким пројектима, као што су пројекти универзитета или истраживачких института.

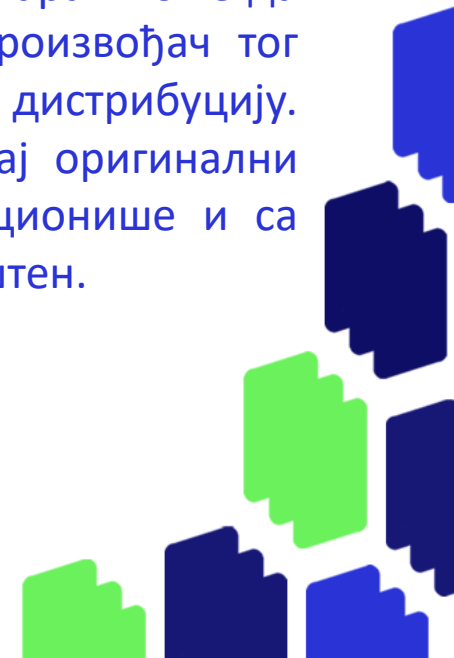

6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (2)

Примери примене наведених услова за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива, у пракси Републичке комисије, која постоји само у погледу услова из става 1. овог члана.

У решењу бр. 4-00-254/2020 од 15. априла 2020, Републичка комисија је утврдила да је било оправдано спровођење овог поступка код јавне набавке услуга телехаусинга, закупа виртуелних сервера и оптичких влакана за потребе Канцеларије за ИТ и електронску управу. Постојали су *технички разлози* због којих је само „Телеком Србија а.д. Београд“ могао да пружи наведене услуге, јер би пресељење Државног дата центра, који се налазио у просторијама овог привредног субјекта проузроковало изузетне проблеме техничке (али и безбедносне) природе.

У решењу бр. 4-00-386/2018 од 8. јуна 2018, Републичка комисија је утврдила да **није био испуњен услов да због заштите искључивих права, набавку може извршити само одређени понуђач**. Наручилац је набављао потрошни материјал за конкретну врсту апарата за хемодијализу и тврдио да апарат може да функционише само са оригиналним потрошним материјалом, који производи само произвођач тог апарата, а да у земљи постоји само један привредни субјект који је овлашћен за њихову дистрибуцију. Републичка комисија је утврдила да је тачно да постоји искључиви дистрибутер за тај оригинални потрошни материјал, али и да није доказано да апарат не може правилно да функционише и са потрошним материјалом других произвођача. Стога је спроведени поступак у целини поништен.

6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (3)

У решењу бр. 4-00-156/2017 од 28. јула 2017, Републичка комисија је поништила поступак у којем је наручилац као основ за избор ове врсте поступка навео изузетну хитност проузроковану ванредним околностима или непредвиђеним догађајима, зато што у одлуци о покретању поступка наручилац није учинио извесним разлоге који би били основ за спровођење овог поступка. Као изузеци, услови за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива морају се тумачити уско и подробно образложити.

Исти услов за спровођење поступка навео је наручилац и у предмету бр. 4-00-743/2017 од 28. јуна 2017. Сматрао је да може да покрене овај поступак зато што није могао да оконча претходно покренути отворени поступак јавне набавке услед подношења низа захтева за заштиту права од стране једног од учесника, који је неколико пута усвојила Републичка комисија. Републичка комисија је поништила преговарачки поступак без објављивања јавног позива, јер је утврдила да то не представља ванредну околност или непредвиђени догађај, нити да околности којима наручилац оправдава изузетну хитност нису проузроковане (делом и) његовим поступањем.

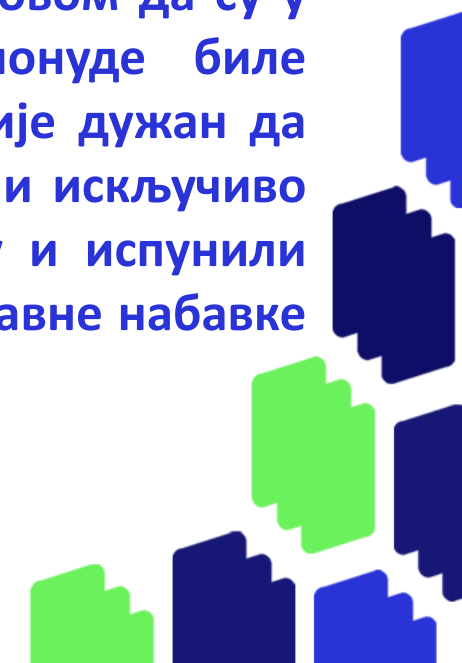

6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (4)

Суштина услова из ст. 7. и 8. је потреба да се јавна набавка спроведе упркос *неуспеху претходно спроведеног поступка*.

Неодговарајућа понуда је она која не одговара предмету јавне набавке, односно захтеваним техничким спецификацијама тако да очигледно без значајних измена не може да задовољи потребе и захтеве наручиоца специфициране у конкурсној документацији. Неодговарајућа пријава је она коју је поднео кандидат за којег је утврђено да не испуњава критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта (ст. 9. и 10).

Важно је објаснити разлику између одредбе става 7. овог члана и одредбе члана 55. став 1. тачка 1). У тој одредби је прописано да јавни наручилац може да спроводи конкурентни поступак са преговарањем за јавну набавку добара, услуга или радова под условом да су у претходно спроведеном отвореном или рестриктивном поступку све понуде биле неприхватљиве. У члану 55. став 3. стоји да у том случају јавни наручилац није дужан да објави јавни позив, ако у тај поступак позове да поднесу почетне понуде све и искључиво понуђаче који су у отвореном или рестриктивном поступку поднели понуду и испунили критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта и ако почетни услови јавне набавке нису битно измењени.

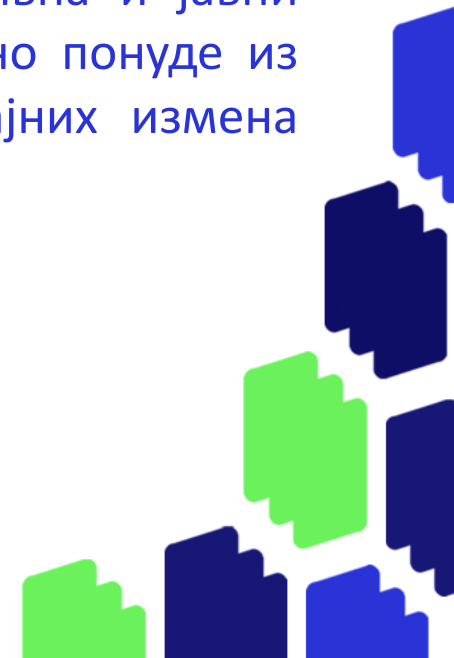
6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (5)

Иако је законодавац могао боље да уреди разлику између ових чланова (нпр. не постоји јасна разлика између дефиниције неодговарајуће пријаве из става 10. овог члана и неодговарајуће пријаве, односно понуде из члана 144. став 1. тачка 2) ЗЈН), системским тумачењем закона може се доћи до закључка да би јавни наручилац требало да:

А) спроведе конкурентни поступак са преговарањем (члан 55), када је могуће да учесници из ранијег, неуспешно окончаног отвореног или рестриктивног поступка, без значајних измена учине своју пријаву, односно понуду прихватљивом.

Б) Уколико то није могуће, онда би јавном наручиоцу било допуштено да спроведе преговарачки поступак без објављивања јавног позива (члан 61)

Дакле, разлика између наведених одредаба је квантитативна, а не квалитативна и јавни наручилац ће морати у сваком од случајева да цени да ли се пријаве, односно понуде из неуспешно окончаног отвореног или рестриктивног поступка могу без значајних измена учинити прихватљивим.

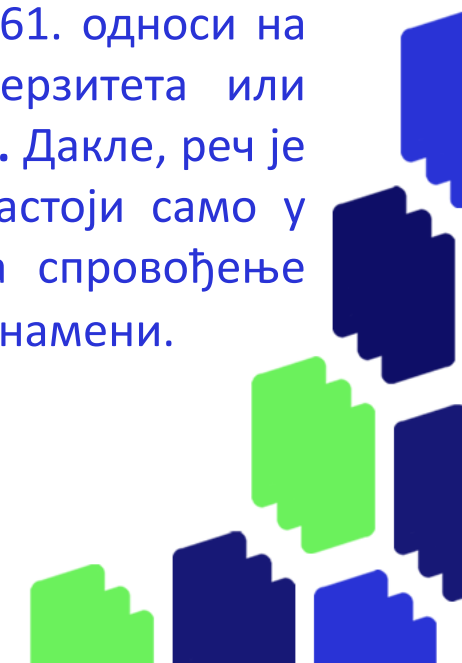
6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (6)

Разлика између ставова 11 и 12 у односу на изузетак од примене ЗЈН прописан у *члану 12. став 1. тачка 12)*

У *члану 12. став 1. тачка 12* стоји да наручилац није дужан да примењује ЗЈН ако набавља услуге истраживања и развоја (изузев тачно одређених) **уколико** су испуњена оба следећа услова: 1) **корист остварује искључиво наручилац**, односно намењене су искључиво његовој употреби и обављању његових послова и 2) **наручилац у целости финансира те услуге**.

Одредбе ст. 11. и 12. члана 61. односе се на доделу уговора **искључиво за потребе истраживања, експериментисања, проучавања или развоја, где циљ наручиоца није да из тога оствари добит.**

Изузетак од примене ЗЈН из члана 12. односи се на услуге истраживања и развоја које **искључиво служе наручиоцу у његовом пословању**. За разлику од њих, из европске праксе произлази да се основ за примену преговарачког поступка без објављивања јавног позива из члана 61. односи на истраживачке пројекте финансиране јавним путем, као што су пројекти универзитета или истраживачких института. Њихова **сврха није да служе само наручиоцу, већ друштву**. Дакле, реч је о алтруистичким разлозима за набавку конкретних услуга. Стога се разлика не састоји само у правном режиму набавке (једно је изузетак од примене ЗЈН, а друго основ за спровођење преговарачког поступка без објављивања јавног позива), већ и у њиховој сврси, то јест намени.

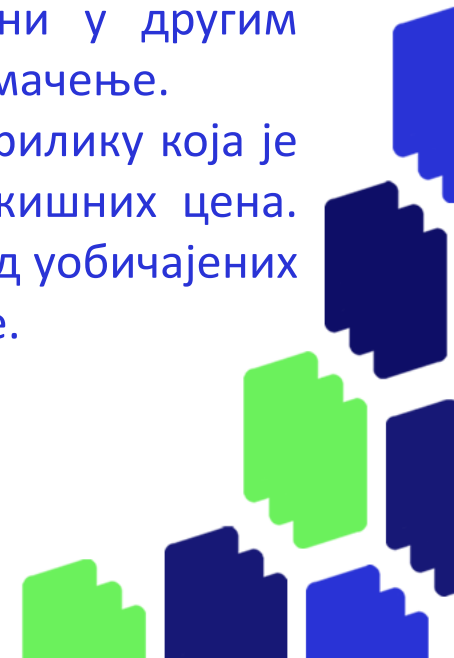
6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (7)

Члан 62. ЗЈН

Примена преговарачког поступка без објављивања јавног позива сматра се изузетком у режиму јавних набавки. Стога се изузеци тумаче уско, а на наручиоцима је терет доказивања испуњености услова. Наручилац на Порталу јавних набавки објављује обавештење о спровођењу ове врсте поступка, које садржи образложење основаности његове примене. Тиме се омогућава правна заштита заинтересованим привредним субјектима.

У случају набавки из члана 61. став 1. тач. 1) и 2) (нема алтернативе и хитност), наручилац има и обавезу да, истовремено са објављивањем обавештења о спровођењу поступка, Канцеларији за јавне набавке достави образложење и сву документацију о разлозима за спровођење те врсте поступка, да би она дала мишљење. Питање зашто је само у овим случајевима неопходно затражити мишљење Канцеларије. Не делује да су правни стандарди прописани у другим ситуацијама у којима је дозвољено спровођење ове врсте поступка једноставнији за тумачење.

Пример је набавка добара када их је могуће набавити користећи посебно повољну прилику која је доступна само у врло кратком времену по цени знатно нижој од уобичајених тржишних цена. Стандарди попут „повољне куповине“, „врло кратког времена“ и „цена знатно нижих од уобичајених тржишних цена“ нису једноставнији за тумачење од појма права интелектуалне својине.

6.6. Преговарачки поступак без објављивања јавног позива (8)

Ток поступка

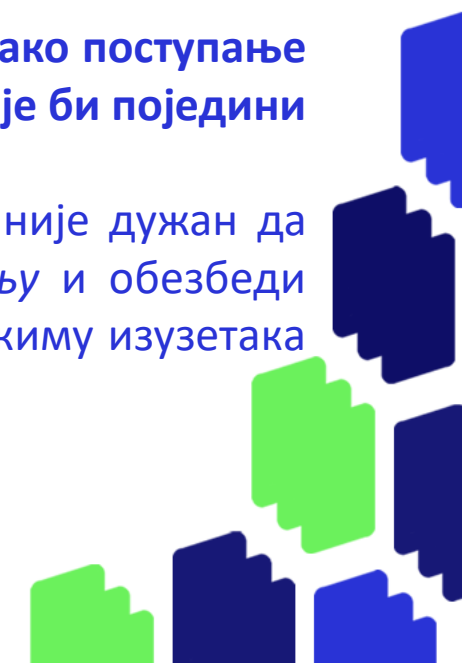
Постављањем *минималних услова наручиоцима у вези с транспарентношћу и равноправношћу учесника поступка*, покушава се отклонити или ублажити ризик корупције.

Члан 62. обавезује наручиоца да на Порталу објави обавештење о спровођењу овог поступка са образложењем основаности примене. Затим да у писаној форми упути позив на преговарање једном или, ако је могуће, већем броју привредних субјеката, уз који доставља конкурсну документацију (у којој одређује критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта и критеријуме за доделу уговора, предмет набавке са описом потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова, уз навођење који елементи описа потреба и захтеваних карактеристика представљају минималне захтеве које све понуде треба да испуне, као и елементе уговора о којима ће преговарати и начин преговарања).

О минималним захтевима из конкурсне документације не може да се преговара.

Наручилац је дужан да води записник о преговарању и да током преговора обезбеди једнако поступање према свим понуђачима и не сме да пружа информације на дискриминаторски начин, које би поједини понуђачи могли да користе на штету других.

Став 9. прописује да наручилац у одређеним ситуацијама (нпр. елементарне непогоде) није дужан да поступи на начин прописан ст. 1–6. Једине обавезе су да води записник о преговарању и обезбеди једнако поступање према свим понуђачима, чиме се наведене набавке приближавају режиму изузетака од примене ЗЈН.

6.7. Преговарачки поступак са објављивањем јавног позива (1)

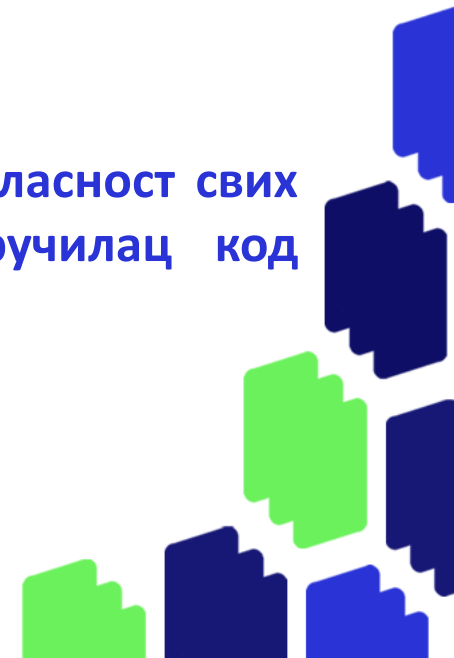
Члан 63. ЗЈН

Преговарачки поступак са објављивањем јавног позива је **доступан само секторским наручиоцима** (у претходном ЗЈН-у је био доступан и јавним наручиоцима). **Укључује и фазу преговора о предмету јавне набавке и другим елементима будућег уговора о јавним набавкама.** То је **двофазни (вишефазни) поступак**. За разлику од конкурентног поступка са преговарањем, **секторски наручиоци могу да га користе без испуњења било каквих услова.**

Суштина тока поступка је иста као код конкурентног поступка са преговарањем. Прво се позивају сви заинтересовани привредни субјекти да се у првој фази поступка квалификују за учешће у преговарачкој фази поступка. Након преговора, следи подношење коначних понуда, на основу којих се додељује уговор о јавној набавци.

Разлике између тока ова два поступка

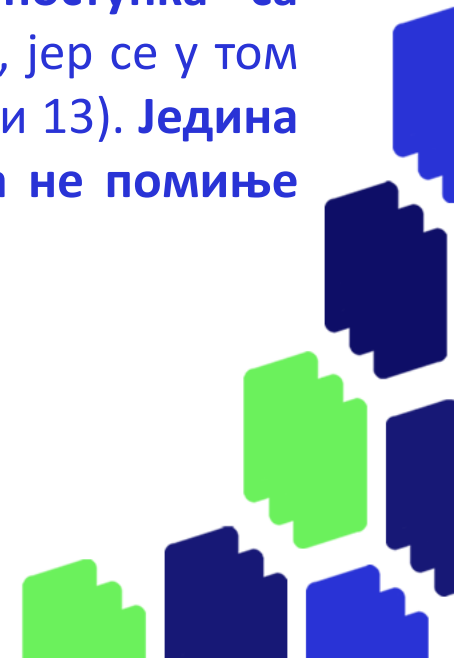
У првој фази разлика је само у повољности за секторског наручиоца да уз сагласност свих кандидата одреди рок за подношење почетних понуда, док јавни наручилац код конкурентног поступка са преговарањем има одређен законски минимум.

6.7. Преговарачки поступак са објављивањем јавног позива (2)

Поступак преговарања је нешто детаљније уређен код конкурентног поступка са преговарањем. Ту стоји да наручилац преговара о почетним и свим следећим понудама са понуђачима да би побољшали њихову садржину, осим у случају коначне понуде, да се сачињава записник о преговарању, да минимални захтеви који се односе на опис потреба и захтеваних карактеристика добара, услуга или радова и критеријуми за доделу уговора наведени у документацији о набавци не могу да буду предмет преговарања, да јавни наручилац може да преговара у узастопним фазама да би се смањио број понуда о којима ће да преговара, примењујући критеријуме за доделу уговора, ако је та могућност предвиђена у документацији о набавци (члан 56).

Иако ови детаљи о преговорима нису дефинисани код преговарачког поступка са објављивањем јавног позива, они ће у пракси вероватно бити готово истоветни, јер се у том поступку, такође, помиње подношење почетних и коначних понуда (члан 63. ст. 8. и 13). Једина разлика је што се код преговарачког поступка са објављивањем јавног позива не помиње могућност преговарања у узастопним фазама.

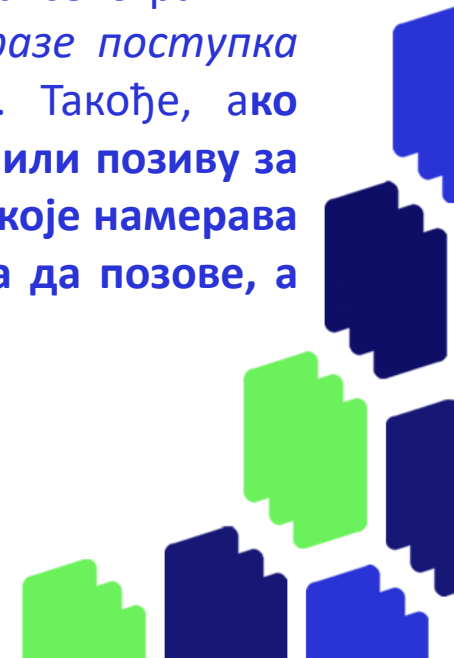
7. Минимални број кандидата (1)

Члан 64. ЗЈН - Одредбе овог члана нису најбоље језички формулисане. Вишеструко повезивање минималног и максималног броја кандидата који ће бити позвани у другу фазу одређених врста поступака могу да створе забуну код наручилаца и понуђача.

Покушаћемо да појаснимо ова правила:

У поступцима који имају бар две фазе **наручилац може, а не мора да одреди максималан број подносилаца пријава** којима ће се дозволити да поднесу понуду или да учествују у дијалогу (постану учесници друге фазе поступка) – став 1.

Ако наручилац одлучи да одреди максималан број учесника друге фазе поступка, онда тај број не сме да буде мањи од пет код рестриктивног поступка, односно мањи од три код конкурентног поступка са преговарањем, преговарачког поступка са објављивањем јавног позива, конкурентног дијалога и партнерства за иновације (став 2). Тиме законодавац одређује степен до кога може да се ограничи конкуренција у другој фази поступка, тј. одређује *могућност за искључење из друге фазе поступка* понуђача који испуњавају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта. Такође, ако наручилац користи **могућност да ограничи број кандидата, дужан је да у јавном позиву или позиву за подношење пријава наведе објективне и недискриминаторске критеријуме или правила које намерава да примени за смањивање броја кандидата, минималан број кандидата које намерава да позове, а максималан број, по потреби.**

7. Минимални број кандидата (2)

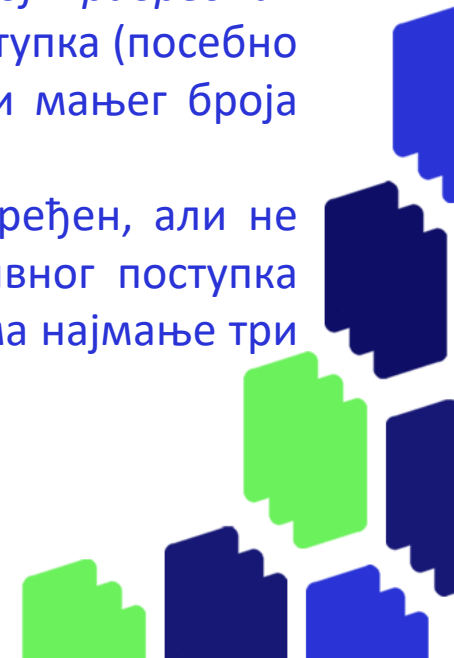
Став 3. доноси обрт. У њему се наводи да максималан број подносилаца пријава који ће бити позвани у другу фазу поступка, који уређују ст. 1. и 2. овог члана, може да буде одређен, а не мора („по потреби“), док *минимални број кандидата* који ће бити позвани у другу фазу (о којем до тада није било речи) мора да буде одређен у позиву.

Затим став 4. одређује да наручилац ипак није везан тим минималним бројем ако је број подносилаца пријава који испуњавају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта нижи од тог броја. Другим речима, и у тој ситуацији може да се настави поступак.

Став 5. је најјасније формулисан. У другу фазу поступка не могу да буду позвани привредни субјекти који нису учествовали у првој фази (нису поднели пријаву) или који не испуњавају критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта одређене у конкурсној документацији.

Дакле у поступцима који имају више од једне фазе, наручилац *може да ограничи број привредних субјеката који ће учествовати у другој фази*. Смисао је лакше спровођење друге фазе поступка (посебно код преговора и дијалога). Такође, економске анализе су показале да остављање у игри мањег броја најјачих кандидата повећава ниво конкуренције међу њима.

Минимални број кандидата који ће бити позвани у другу фазу поступка мора бити одређен, али не обавезује наручиоца. То је напредак у односу на претходни ЗЈН, који је код рестриктивног поступка прописивао да другу фазу рестриктивног поступка наручилац може да покрене само ако има најмање три кандидата. У супротном је он био дужан да обустави поступак.

8. Позив одабраним кандидатима (1)

Члан 65. ЗЈН - уређује *позивање привредних субјеката који су учествовали у првој фази* рестриктивног поступка, конкурентног поступка са преговарањем, преговарачког поступка са објављивањем јавног позива, конкурентног дијалога или партнерства за иновације, а **изабрани су за учешће у другој фази тих поступака, тј. постали су кандидати којима је дозвољено подношење понуда или учешће у дијалогу (став 1).**

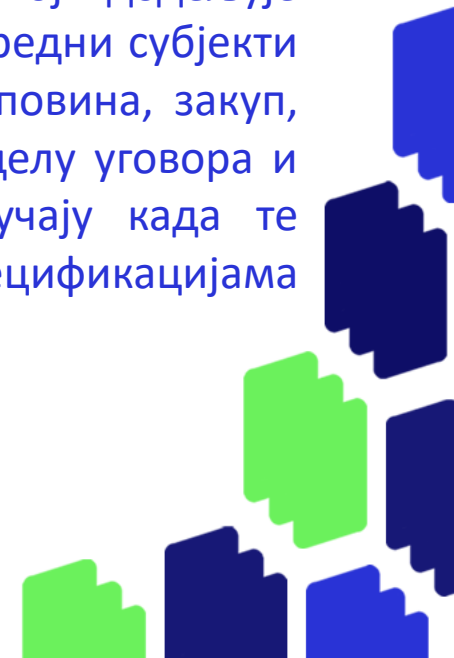
У Прилогу 6. ЗЈН прописана је садржина позива за подношење понуде, учешће у дијалогу, преговарање или за подношење пријава.

1) Позив за подношење понуде, учешће у дијалогу или на преговоре мора да садржи најмање следеће: (1) упућивање на објављени јавни позив; (2) рок за подношење понуда, адресу на коју понуде морају бити послате и језик или језике на којима понуде морају бити сачињене; (3) у случају конкурентног дијалога, датум и адресу за почетак дијалога и језик или језике који се користе; (4) упућивање на све евентуалне додатне документе које треба доставити; (5) критеријуми који ће се користити за доделу уговора. Осим ако је економски најповољнија понуда идентификована искључиво на основу цене, критеријуми који представљају економски најповољнију понуду, као и њихови пондери или, по потреби, редослед важности тих критеријума наводе се ако нису наведени у јавном позиву, позиву на подношење пријаве, обавештењу о успостављању система квалификације који се користи као јавни позив, техничким спецификацијама или описној документацији. У случају конкурентног дијалога или партнерства за иновације, информације из подтачке (2) овог прилога не наводе се у позиву за учешће у дијалогу или на преговарање, већ у позиву за подношење понуде.

8. Позив одабраним кандидатима (2)

Када се периодично индикативно обавештење користи као јавни позив, секторски наручилац пре почетка избора понуђача или учесника у преговорима, позива све привредне субјекте који су исказали своју заинтересованост на подношење пријаве на основу детаљних информација о предметном уговору.

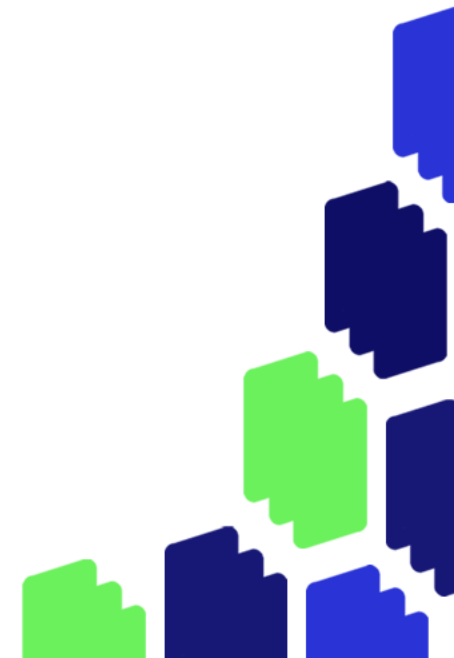
Позив на подношење пријаве мора да садржи најмање следеће информације: (1) природа и количина, укључујући све опције у погледу допунских уговора и, по потреби, процењено време које је на располагању за коришћење тих опција за уговоре који се понављају, природа и количина и, по потреби, процењени датуми објављивања будућих јавних позива поступку јавне набавке радова, добара или услуге; (2) врста поступка: рестриктивни поступак или преговарачки поступак са објављивањем; (3) по потреби, датум почетка или завршетка испоруке добара или извођења радова или пружања услуга; (4) када не може да се обезбеди електронски приступ, адреса и рок за достављање захтева за документацију о набавци и језик или језици на којима се сачињавају; (5) адреса секторског наручиоца који додељује уговор; (6) економски и технички услови, финансијске гаранције и информације које привредни субјекти морају да доставе; (7) облик уговора који је предмет позива за подношење понуде: куповина, закуп, лизинг или куповина на рате или било која њихова комбинација; (8) критеријуми за доделу уговора и њихово пондерисање или, по потреби, редослед важности тих критеријума, у случају када те информације нису наведене у периодичном индикативном обавештењу или техничким спецификацијама или неће бити наведени у позиву за подношење понуде или позиву на преговарање.

8. Позив одабраним кандидатима (3)

Поред података из Прилога 6. ЗЈН, позив садржи и обавештење да је конкурсна документација истовремено доступна на Порталу јавних набавки (став 2).

Позив упућује кандидате да погледају *конкурсну документацију* на Порталу јавних набавки, а ако њен део није могао да буде достављен на тај начин, нити је раније учињен доступним на други начин, онда се тај део конкурсне документације кандидатима доставља уз позив (став 3).

9. Технике и инструменти у поступцима јавних набавки – Оквирни споразум (1)

Члан 66. ЗЈН *Оквирни споразум* је споразум између једног или више наручилаца и једног или више понуђача, којим се утврђују услови и начин доделе уговора током периода важења оквирног споразума, посебно у погледу цене и, где је прикладно, количине.

Ако се закључује са више понуђача документација о набавци мора да садржи објективне услове за избор понуђача из оквирног споразума са којим ће бити закључен уговор, као и критеријуме за доделу уговора у ситуацијама поновног отварања конкуренције (члана 67. став 3. тач. 2) и 3).

Цена може да се одреди у апсолутном износу, обично као највиша могућа цена, по којој ће добра, услуге или радови бити плаћени, а може да се одреди и могућност њеног повећања или смањења. Пример је везивање максималне цене за раст потрошачких цена (решење Републичке комисије бр. 4-00-1475/2018 од 19. априла 2019). Иако ЗЈН прописује да се количина одређује где је то прикладно, Републичка комисија је заузела став да би наручиоци у конкурсној документацији требало да одреде **макар оквирну количину добара, услуга и радова** које ће набављати на основу закљученог оквирног споразума, јер је то битан параметар за формирање понуђене цене, те тиме за припрему прихватљивих понуда (решење бр. 4-00-522/2017 од 11. августа 2017).

Оквирни споразум се закључује након спровођења било које врсте поступка јавне набавке (став 2), с тим да му код нас, по правилу, претходи спровођење отвореног поступка.

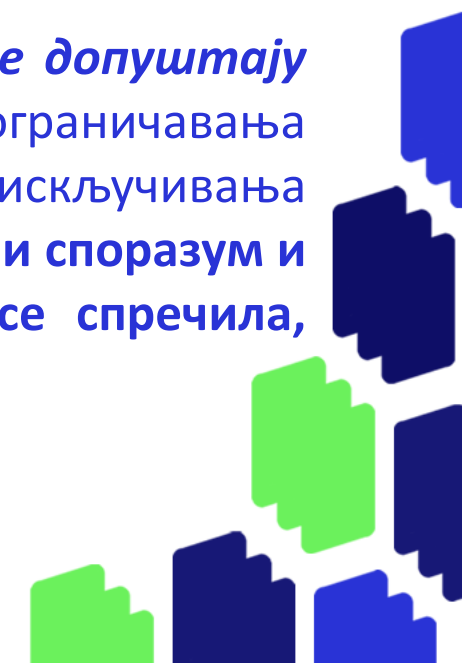

9.1. Оквирни споразум (2)

Коришћење оквирног споразума посебно је погодно кад се потреба за одређеним добрима, услугама и/или радовима понавља током одређеног периода, а наручилац не може унапред да зна тачне количине, које ће му бити неопходне. Корист је што је спроведен *један поступак јавне набавке, уместо да се нови поступак спроводи сваки пут* кад се укаже потреба, што штеди време и средства.

Додатна предност је што понуђачи имају економски подстрек да понуде боље услове (цену и квалитет) кад знају да ће током одређеног периода моћи да рачунају на испоруку веће количине добара, услуга и/или радова. То нарочито важи код оквирних споразума закључених само са једним понуђачем и оних код којих се уговори накнадно додељују без поновног отварања конкуренције.

Битан недостатак оквирних споразума је то што су затворени споразуми, који ***не допуштају улазак других економских играча у конкретну набавку***, што може довести до ограничавања конкуренције, стварања олигопола, заштите одређених понуђача од тржишта и искључивања потенцијалних конкурената. Стога је законодавац посебно прописао да се оквирни споразум и на основу њега закључени уговор не могу користити на начин којим би се спречила, ограничила или нарушила конкуренција и једнакост понуђача.

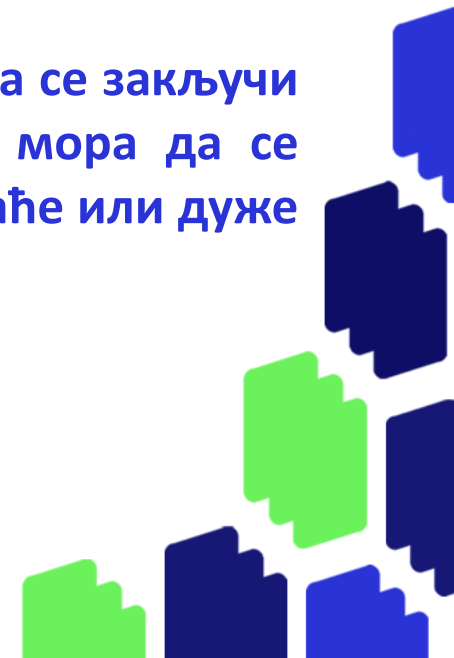
9.1. Оквирни споразум (3)

Поред тога, пошто нарочиту опасност по конкуренцију представља предуго трајање оквирног споразума, законодавац је прописао да **оквирни споразум не може да траје дуже од четири године, осим у посебно оправданим случајевима који су у вези са предметом јавне набавке, које наручилац мора да образложи.**

Пример посебно оправданог случаја (наведен у уводу директиве ЕУ о јавним набавкама) је када је привредном субјекту потребна опрема чији је период амортизације дужи од четири године, која мора бити доступна током целог трајања оквирног споразума.

Ако се оквирни споразум закључује **на период дужи од четири године, његова *процењена вредност* се, ипак, одређује у односу на четири године**, тј. множењем месечне процењене вредности уговора са 48 (чл. 32. и 33).

Уговор о јавној набавци који се закључује на основу оквирног споразума мора да се закључи пре истека рока важења оквирног споразума, с тим да његово трајање не мора да се подудара са трајањем тог оквирног споразума, већ по потреби може да траје краће или дуже време.

9.1. Оквирни споразум (4)

Закон садржи флексибилну одредбу - наручилац је дужан да у јавном позиву наведе са колико понуђача закључује оквирни споразум, али може да закључи оквирни споразум и са мањим бројем понуђача, односно са једним понуђачем, ако не добије унапред одређени број понуда које испуњавају услове за доделу оквирног споразума.

Закључивање оквирних споразума често је код *централизованих набавки*, где ствара највеће уштеде. Стога ЗЈН прописује да уговоре о јавној набавци на основу оквирног споразума, осим наручилаца који су га закључили, могу да закључе и наручиоци у чије име је оквирни споразум закључен, као и наручиоци за које се из документације о набавци јасно може утврдити да им је оквирни споразум намењен.

Последња два случаја јављају се кад је набавку спровело тело за централизовану набавку, а затим проследило склапање појединачних уговора о јавним набавкама на јавноправне субјекте у чију корист их је закључило.

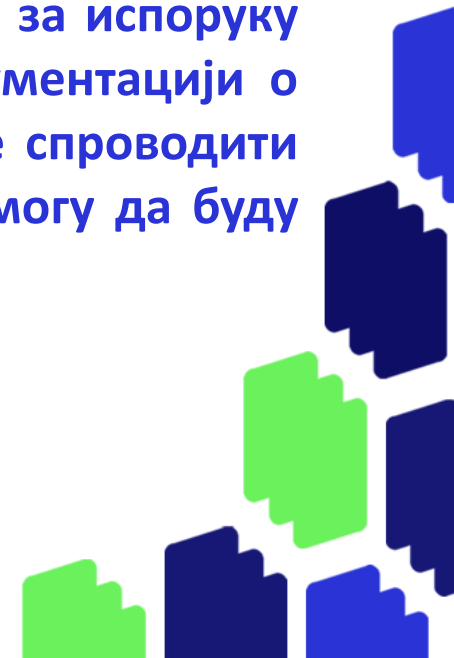

9.1. Оквирни споразум (5)

Члан 67. ЗЈН - уређује доделу уговора о јавној набавци на основу закљученог оквирног споразума.

А) Ако је оквирни споразум закључен са једним понуђачем, уговор се закључује у границама услова предвиђених оквирним споразумом. Наручилац може при закључењу уговора од датог понуђача да затражи у писаној форми да допуни своју понуду подацима за реализацију уговора ако је то неопходно.

Б) Ако је оквирни споразум закључен са више понуђача, уговор о јавној набавци на основу оквирног споразума може да се закључи без поновног отварања конкуренције међу понуђачима, са поновним отварањем конкуренције или комбиновањем претходна два начина. То зависи од тога да ли су у оквирном споразуму одређени сви услови за испоруку добара, пружање услуга или извођење радова и да ли је наручилац у документацији о набавци предвидео објективне критеријуме према којима се утврђује када ће спроводити поновно отварање конкуренције и навео услове из оквирног споразума који могу да буду предмет поновног отварања конкуренције.

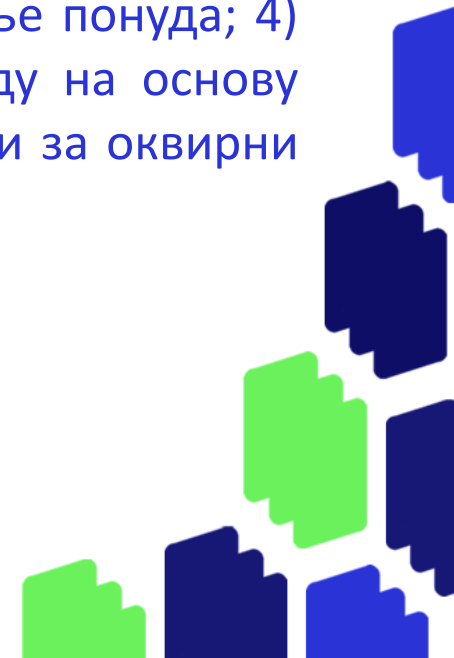

9.1. Оквирни споразум (6)

Законодавац је детаљније уредио *поновно отварање конкуренције*.

Реч је о „мини-тендерима“, где се у границама одређеним оквирним споразумом, понуђачи са којима је исти закључен надмећу за добијање конкретног уговора о јавној набавци.

Надметање се спроводи ако оквирним споразумом нису утврђени сви услови за испоруку добара, пружање услуга или извођење радова, при чему је наручилац дужан да: 1) за сваки појединачни уговор који додељује **упути писани позив свим понуђачима** са којима је закључио оквирни споразум да поднесу понуду; 2) за сваки појединачни уговор који додељује **предвиди довољно дуг рок за подношење понуда**, узимајући у обзир факторе као што су сложеност предмета набавке и време потребно за припрему и сачињавање понуда; 3) обезбеди да се понуде које се подnose у писаној форми не отворе пре истека рока за подношење понуда; 4) **донесе одлуку о додели уговора** понуђачу који је поднео најповољнију понуду на основу критеријума за доделу уговора који су били одређени у документацији о набавци за оквирни споразум; и 5) **објави одлуку о додели уговора на Порталу јавних набавки**.

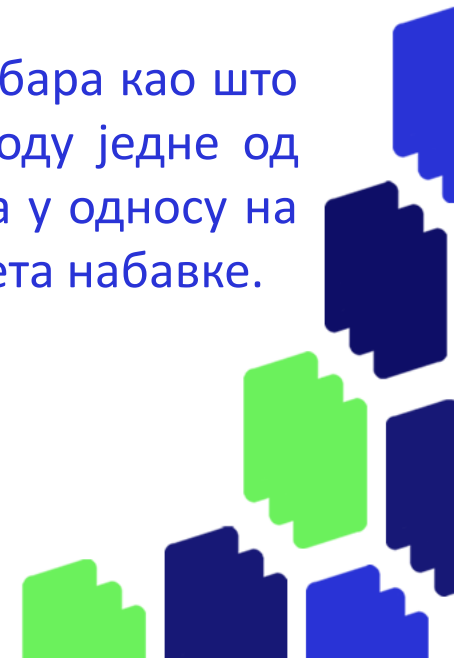
9.2. Систем динамичне набавке (1)

Члан 68. ЗЈН

Систем динамичне набавке образује се за набавку добара, услуга и/или радова који су *општедоступни на тржишту*. Успоставља се и води *искључиво електронским средствима* и током целог периода трајања отворен је за пријем свих привредних субјеката који испуњавају критеријуме за квалитативни избор, и то без накнаде. Такође, сви кандидати који су примљени у систем имају приступ систему током читавог периода његовог трајања.

Овај систем је сличан електронском оквирном споразуму, уз два изузетка – нови понуђачи могу да се прикључе систему у било којем тренутку и систем може да се води искључиво електронским средствима. Прва разлика отклања кључни недостатак оквирних споразума – ограничавање конкуренције током трајања оквирног споразума.

Примера ради, домаћи наручиоци користили су га за набавку општедоступних добара као што су нафтни деривати, лекови и санитетски материјал или, како их називају у уводу једне од директива ЕУ о јавном набавкама, „производа са полице“. То је још једна разлика у односу на оквирни споразум, који може бити коришћен и за прибављање сложенијих предмета набавке.

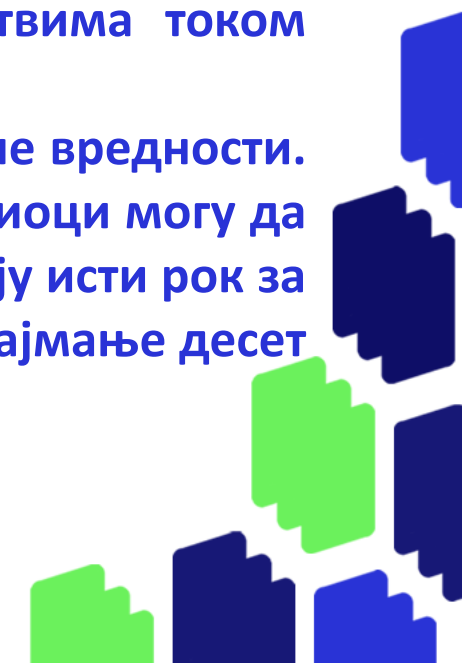

9.2. Систем динамичне набавке (2)

Систем динамичне набавке успоставља се применом правила *рестриктивног поступка*, с тим да се број понуђача не може ограничити.

Да би успоставио систем динамичне набавке, наручилац је дужан да: 1) објави јавни позив у коме наводи да успоставља систем динамичне набавке и период његовог трајања; 2) у конкурсној документацији наведе најмање информације о природи и процењеној количини предвиђених набавки и све потребне информације у вези са системом динамичне набавке, укључујући информације како се систем динамичне набавке води, електронску опрему која се користи, као и техничке прикључке и спецификације; 3) наведе поделу на категорије добара, услуга или радова и карактеристике које их описују; 4) обезбеди бесплатан, неограничен и несметан директан приступ документацији о набавци електронским средствима током читавог периода трајања система динамичне набавке.

Минимални рокови за подношење пријаве се одређују према висини процењене вредности. Рок за подношење понуда не може бити краћи од 10 дана, док секторски наручиоци могу да одреде рок за подношење понуда уз сагласност свих кандидата тако да они имају исти рок за припрему и подношење својих понуда, а ако не постоји сагласност о року он је најмање десет дана од дана слања позива за подношење понуда.

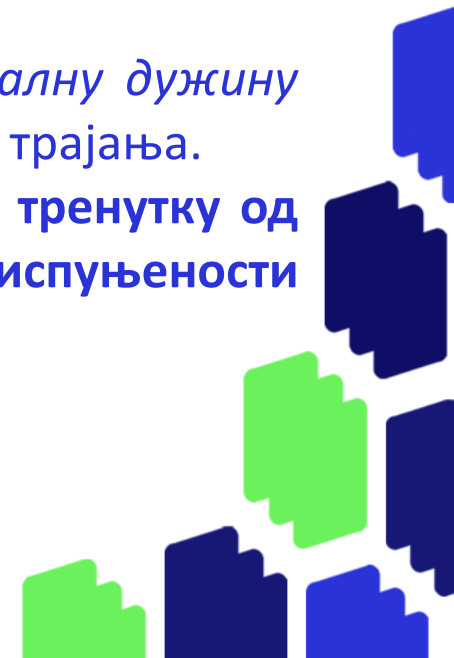

9.2. Систем динамичне набавке (3)

Наручилац је дужан да у року од десет радних дана од дана пријема пријава изврши оцену и донесе одлуку о пријему привредног субјекта у систем динамичне набавке, с тим да се тај рок, изузетно, може продужити, ако за то постоје оправдани разлози.

Кад се појави потреба за одређеном набавком, наручилац истовремено, електронским средствима, позива квалификоване кандидате да поднесу понуде и додељује уговор понуђачу који је поднео најповољнију понуду на основу критеријума наведених у јавном позиву, односно позиву за подношење пријава, с тим да они могу да се прецизније одреде у позиву за подношење понуда.

Систем динамичне набавке флексибилно је постављен, јер *не одређује максималну дужину трајања система* и наручиоцу даје могућност да продужи или скрати рок његовог трајања. Због могућности дугог трајања система, наручилац је овлашћен да, у било ком тренутку од одабраних кандидата захтева достављање обновљене и усклађене изјаве о испуњености критеријума за квалитативни избор привредног субјекта.

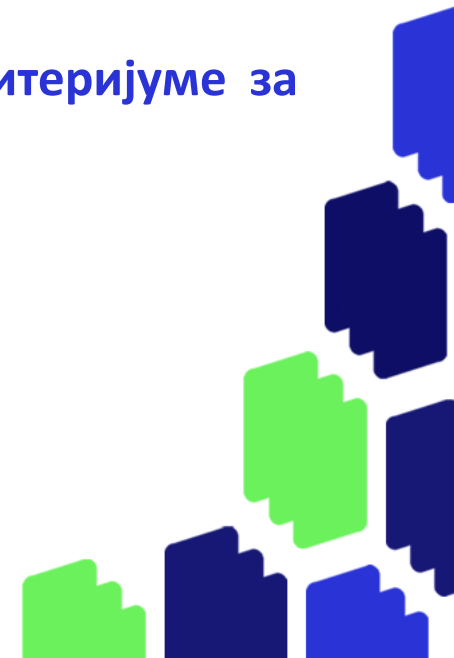

9.2. Систем динамичне набавке (4)

Закон прописује и да систем динамичне набавке може да се подели у *категорије добара, услуга или радова* које су објективно одређене на основу карактеристика набавке која ће се спроводити у оквиру те категорије, као што су највећи дозвољени обим уговора који ће се закључивати током трајања система динамичне набавке или на посебна територијална подручја у којима ће се ти уговори извршавати.

Иза ове одредбе је **идеја проширења конкуренције** олакшавањем учешћа малим и средњим предузећима у великим системима динамичне набавке (то стоји у уводу Директиве ЕУ о јавним набавкама).

У том случају наручилац је дужан да у документацији о набавци одреди критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта за сваку категорију.

9.3. Систем квалификације (1)

Чл. 69. и 70. ЗЈН

Систем квалификације је механизам сличан систему динамичне набавке. Успоставља се на одређено време и током целог његовог трајања привредни субјекти могу да поднесу пријаву за пријем у систем, који им омогућава учешће у јавним набавкама наручиоца.

За разлику од система динамичне набавке, систем квалификације може да успостави само секторски наручилац. Такође, систем квалификације не мора да се води искључиво електронским средствима. Погодност овог механизма је што **секторски наручилац може да користи систем квалификације других секторских наручилаца, ако утврди да тај систем испуњава његове потребе.**

Постоји још једна разлика. Наиме, систем динамичне набавке успоставља се применом правила рестриктивног поступка (аукције). Члан 70. став 8. прописује да, ако се обавештење о успостављању система квалификације користи као јавни позив, уговори се додељују применом **правила друге фазе рестриктивног поступка, преговарачког поступка са објављивањем, конкурентног дијалога или партнерства за иновације, позивањем свих квалификованих привредних субјеката у систему квалификације, односно у оквиру појединих категорија система квалификације (дакле, допуштена је и употреба преговарачког поступка при доношењу одлуке о додели уговора).**

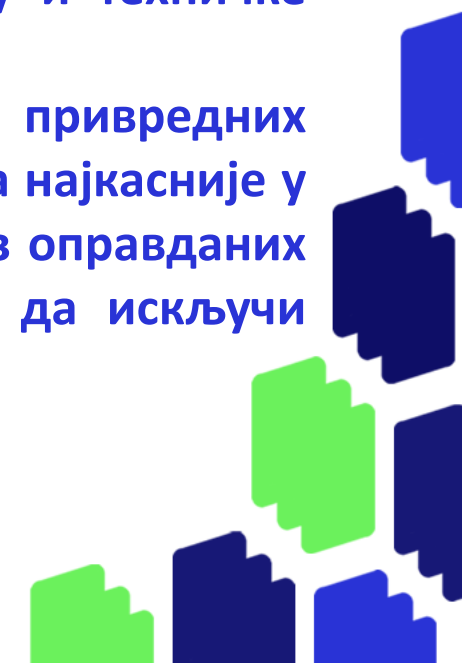
9.3. Систем квалификације (2)

Разлог уношења два тако слична механизма у ЗЈН је последица преузимања текста две различите директиве ЕУ, једне која уређује набавке јавних наручилаца и друге која уређује набавке секторских наручилаца.

Секторски наручилац објављује обавештење о успостављању система квалификације, које садржи податке из Прилога 4. Део Г овог закона.

Секторски наручилац утврђује објективне критеријуме и правила за квалитативни избор привредног субјекта и објективне критеријуме и правила за функционисање система квалификације који обухватају правила за упис у систем, могућност за периодично ажурирање критеријума и правила за квалитативни избор привредног субјекта ако је потребно, као и трајање система. Критеријуми и правила могу да укључују и техничке спецификације.

Секторски наручилац дужан је да води писану евиденцију квалификованих привредних субјеката и да одлуку о квалификацији донесе и достави подносиоцима пријава најкасније у року од шест месеци од дана подношења пријаве, уз могућност продужења из оправданих разлога. Секторски наручилац током трајања система квалификације може да искључи кандидата који престане да испуњава услове.

9.4. Електронска лицитација (1)

Чл. 71-73. ЗЈН – Електронска лицитација може да се користи за доделу уговора у *отвореном поступку, рестриктивном поступку, конкурентном поступку са преговарањем, преговарачком поступку са објављивањем јавног позива, поступку поновног отварања конкуренције* на основу закљученог оквирног споразума и у оквиру система динамичне набавке.

Услов за одржавање електронске лицитације је да садржај документације о набавци, а посебно техничке спецификације предмета набавке могу прецизно да се утврде. Законодавац то наглашава одредбом према којој предмет не могу да буду уговори о јавној набавци услуга или радова који за предмет имају извршење интелектуалног посла, као што су услуге пројектовања у грађевинарству, а који не могу да се рангирају помоћу аутоматских начина оцене.

У Прилогу 5. ЗЈН прописана је садржина документације о набавци у вези са електронском лицитацијом која мора да садржи најмање следеће информације: 1) елементи чија ће вредности бити предмет електронске лицитације, под условом да се такви елементи могу квантификовати и изразити у бројчаним вредностима или процентима; 2) сва ограничења у погледу вредности које могу бити понуђене, а које произлазе из спецификација које се односе на предмет набавке; 3) информације које ће у току електронске лицитације бити стављене на располагање понуђачима и, по потреби, податак о томе када ће им оне бити стављене на располагање; 4) релевантне информације о процесу електронске лицитације; 5) услови под којима ће понуђачи моћи да се надмећу, а посебно минималне разлике које ће се, према потреби, захтевати приликом надметања; 6) релевантне информације о електронској опреми која се користи и модалитетима и техничким спецификацијама за повезивање.

9.4. Електронска лицитација (2)

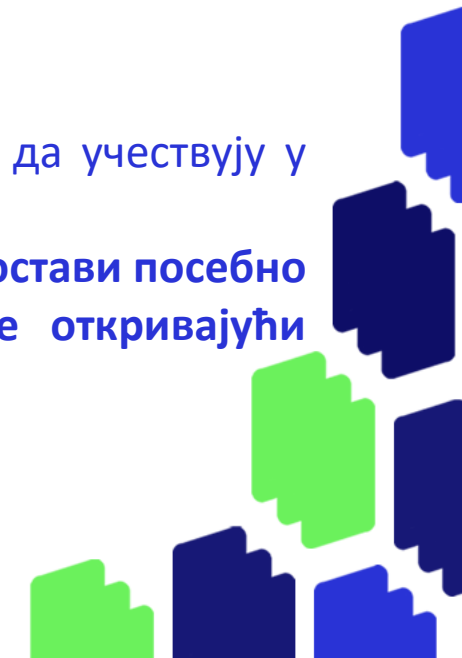
Све ово указује на закључак да електронска лицитација може да буде основ за спровођење *поступака који укључују аукцију*, као што су отворени, рестриктивни, оквирни споразум, систем динамичне набавке.

Међутим, није јасно како би изгледала електронска аукција код поступака који укључују преговоре – конкурентни поступак са преговарањем и преговарачки поступак са објављивањем јавног позива. Преговори су погодни за набавке код којих наручилац није унапред упознат са свим детаљима предмета набавке. Такође, о чему би се тачно преговарало кад је наручилац прецизно одредио карактеристике предмета јавне набавке? Чак и ако није одредио све елементе осим цене, наручилац је приликом оцене почетних понуда одредио минималне захтеве у погледу квалитета предмета јавне набавке и највиши износ цене коју је спреман да плати, на основу којих је одредио понуђаче који могу да учествују у електронској лицитацији (члан 72. ст. 3. и 4).

Поступак спровођења електронске аукције уређен је у чл. 72. и 73.

Наручилац прво оцењује почетне понуде, да би одлучио који привредни субјекти могу да учествују у електронској лицитацији.

Отварање понуда није јавно и наручилац је дужан да позив на електронску лицитацију достави посебно сваком понуђачу и уз позив приложи резултат почетне оцене његове понуде, не откривајући информације о другим понуђачима.

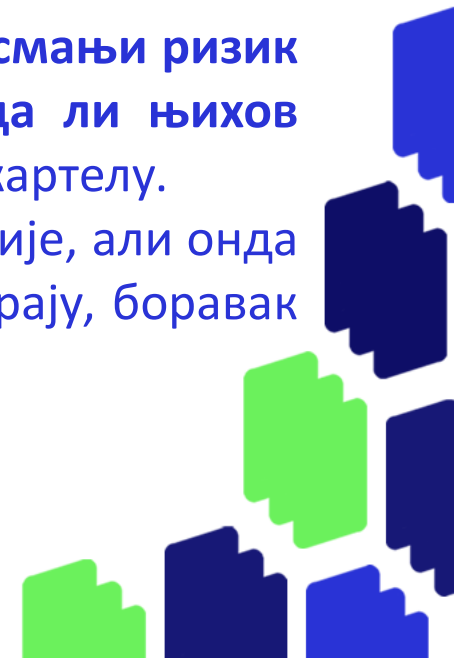
9.4. Електронска лицитација (3)

Кад се одреди круг учесника, **електронска лицитација се спроводи као електронски процес који се понавља**, у коме се подносе нове цене, измењене наниже, или нове вредности одређених елемената критеријума за доделу уговора и омогућава се рангирање понуда помоћу аутоматских начина оцене.

Током електронске лицитације наручилац понуђачима пружа податке о њиховом рангирању након сваке промене, а може да објави и број понуђача у појединој фази лицитације, али ни у ком случају не сме да открије идентитет понуђача до завршетка електронске лицитације. Електронска лицитација претвара поменуте поступке у отворене аукције, чији је главни недостатак што чине дослух (картелско понашање) међу учесницима (понуђачима) лакшим за спровођење и тежим за откривање.

Управо забрана откривања идентитета понуђача има за циљ да спречи или бар смањи ризик од дослуха међу понуђачима, јер понуђачи који су у дослуху неће знати да ли њихов саучесник лицитира или то ради неки други учесник лицитације, са којим нису у картелу.

Алтернативно, могуће је да они координирају своје потезе и ван електронске аукције, али онда остављају трагове о дослуху (телефонске позиве, специфичне износе које лицитирају, боравак на истом месту у време лицитације), чиме се повећава ризик откривања дослуха.

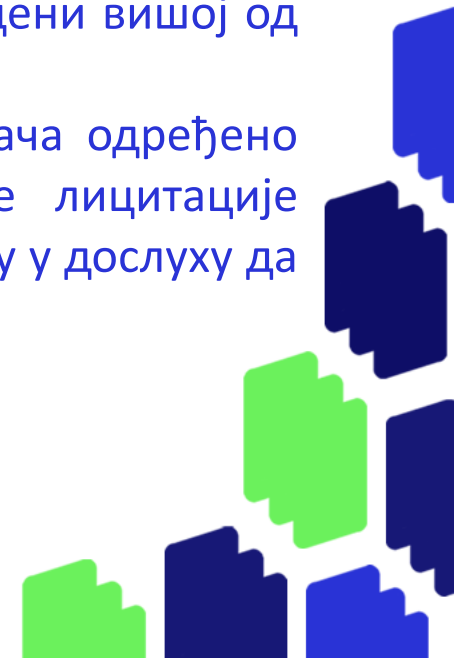

9.4. Електронска лицитација (4)

Електронска лицитација се *окончава*: 1) у претходно одређеном тренутку (датум и сат); 2) када више нема достављених нових цена или нових вредности, које испуњавају услове у погледу унапред одређеног минималног смањења, под условом да је протекло претходно одређено време које мора да протекне након пријема последње понуде; 3) завршетком броја фаза електронске лицитације које су одређене у конкурсној документацији.

У случају кад се електронске аукције *окончавају* у претходно одређеном тренутку, олакшан је *дослух између понуђача*. Наиме, кад се унапред зна тачан тренутак окончања први понуђач даје понуду вишу од своје праве цене (цене по којој је спреман да закључи уговор), а одмах затим други понуђач, с којим је у дослуху, даје изузетно ниску цену, како би обесхрабрио остале понуђаче од учешћа. Који тренутак пре окончања електронске лицитације, други понуђач одустаје од понуде. Остали учесници немају времена да реагују, тако да први понуђач добија уговор по цени вишој од своје праве цене и дели картелску добит с понуђачем с којим је у дослуху.

То се може спречити прописивањем да ће се, у случају одустанка најбољег понуђача одређено време пре планираног окончања електронске лицитације, трајање електронске лицитације продужити за одређени временски период. Тиме се даје прилика понуђачима који нису у дослуху да поднесу понуду.

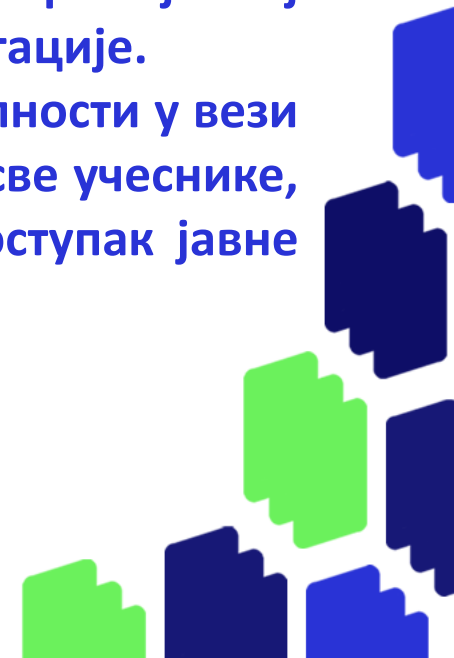
9.4. Електронска лицитација (5)

Предности електронских аукција: могу да смање трошкове спровођења поступка, повећају његову транспарентност, смање корупцију и побољшају економски учинак појачавањем конкуренције. Такође, у неким државама оне су донеле уштеде.

Недостаци електронске лицитације су што етаблирани понуђачи могу имати проблема у прилагођавању овом начину пословања, због губитка личног односа и преговарачке тактике успостављене са клијентима током година, затим (не)познавање и страх од употребе технологије, а смањивање цене може да смањи добит понуђача до границе која угрожава квалитетно и благовремено извршење закљученог уговора о јавној набавци.

Након завршетка електронске лицитације, наручилац без одлагања објављује назив и ранг свих понуђача који су учествовали у лицитацији и доноси одлуку о додели уговора о јавној набавци на основу критеријума за доделу уговора и резултата електронске лицитације.

Ако се електронска лицитација прекине пре завршетка због непредвиђених околности у вези са техничким разлозима, наручилац је дужан да без одлагања о томе обавести све учеснике, с тим да може да спроведе нову електронску лицитацију или да обустави поступак јавне набавке.

9.5. Електронски каталози (1)

Члан 74. ЗЈН

Електронски каталози су средство за олакшање спровођења поступака јавних набавки, нарочито код оквирних споразума и система динамичне набавке.

Наручилац може да захтева или да дозволи да се понуде подносе у форми електронских каталога или да понуде садрже електронске каталоге.

Електронски каталог саставља кандидат или понуђач у складу с техничким спецификацијама и у форми коју је одредио наручилац, у складу са захтевима који се примењују на алате за електронску комуникацију, као и са свим другим додатним захтевима које одређује наручилац, у складу са одредбама ЗЈН о електронској комуникацији.

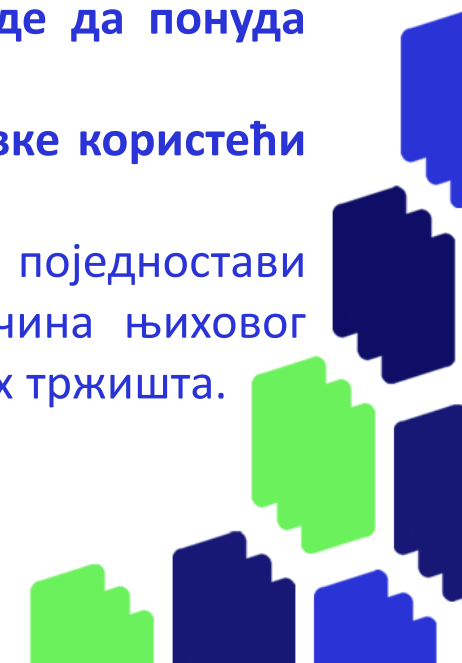
9.5. Електронски каталози (2)

Ако је оквирни споразум закључен са више понуђача подношењем понуда у форми електронских каталога, наручилац може да одреди да се поновно отварање конкуренције за појединачне уговоре одвија на основу ажурираних каталога. У том случају, наручилац користи једну од следећих метода:

- 1) позива понуђаче да поново поднесу своје електронске каталоге, прилагођене захтевима тог уговора или
- 2) обавештава понуђаче да из већ поднетих електронских каталога намерава да прикупи податке потребне за састављање понуда прилагођених захтевима тог уговора (ако је то било предвиђено у конкурсној документацији за оквирни споразум). У том случају наручилац је дужан да омогући понуђачима да такво прибављање података одбију. Такође, он је дужан да пре доделе уговора прибављене податке представи понуђачима и омогући им да оспоре или потврде да понуда састављена на тај начин не садржи материјалне грешке.

Наручилац може да додели уговоре који се заснивају на систему динамичне набавке користећи исте методе за електронске каталоге као код оквирних споразума.

SIGMA истиче да коришћење електронских каталога може да смањи трошкове и поједностави поступак набавке. Ради побољшања резултата, предлаже се стандардизација начина њиховог подношења, као и стандардизација њихове садржине на нивоу одређених релевантних тржишта.

10. Посебни режими набавке – Друштвене и друге посебне услуге (1)

Члан 75. ЗЈН - Додела уговора за друштвене и друге посебне услуге

ЗЈН препознаје да социјалне, здравствене и друге услуге које се пружају директно корисницима имају циљеве, врсте корисника и карактеристике различите од осталих услуга. Оне доприносе социјалној кохезији и инклузији, промоцији људских права и примењују се на све особе, а посебно на оне којима су најпотребније. У том смислу, предвиђен је посебан режим набавке за доделу уговора и оквирних споразума за друштвене и друге посебне услуге наведене у Прилогу 7. ЗЈН. Основна карактеристика успостављеног посебног режима јесу једноставнија правила поступка набавке усклађена са природом ових услуга.

Наручилац приликом доделе уговора и оквирних споразума за набавке друштвених и других посебних услуга, примењује правила отвореног, рестриктивног или неког од поступака са преговарањем, изузев правила која су прописана овим одељком ЗЈН.

Наручилац може да се определи да ли ће објавити јавни позив или обавештење које може бити претходно информативно, периодично индикативно обавештење или обавештење о успостављању система квалификације. Садржина јавног позива, односно прописаних обавештења наведена је у Прилогу 4. Део 3 ЗЈН.

10.1. Друштвене и друге посебне услуге (2)

Јавни позив треба најмање да садржи следеће податке: 1) назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, електронска пошта и интернет страница наручиоца; 2) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга; 3) кратак опис дотичног уговора укључујући *CPV* ознаке; 4) услови за учешће, укључујући: (1) по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте чији је основни циљ професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом који су организовани у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом и привредне субјекте чији је основни циљ друштвена и професионална интеграција лица у неповољном положају који су организовани у складу са законом којим се уређује социјално предузетништво или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања, (2) по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа; 5) рок(ови) за подношење понуда или пријава; 6) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити (Прилог 4. Део 3 I. ЗЈН).

Обавештења се односе само на врсте услуга које ће бити предмет уговора и у њима се наводи да ће уговори бити додељени без даљег објављивања јавног позива и да се њима заинтересовани привредни субјекти позивају да у писаној форми изразе своју заинтересованост. Она се објављују континуирано и треба да садрже најмање податке из

10.1. Друштвене и друге посебне услуге (3)

Претходно информативно обавештење најмање садржи следеће податке: 1) назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, електронска пошта и интернет страница јавног наручиоца; 2) кратак опис уговора укључујући укупну процењену вредност набавке и *CPV* ознаке; 3) ако је то већ познато: (1) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга; (2) оквирни рок за пружање услуга и трајање уговора; (3) услови за учешће, укључујући: по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте чији је основни циљ професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом који су организовани у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом и привредне субјекте чији је основни циљ друштвена и професионална интеграција лица у неповољном положају који су организовани у складу са законом којим се уређује социјално предузетништво или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања; по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа; (4) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити; 4) податак о томе да су заинтересовани привредни субјекти дужни да обавесте јавног наручиоца о својој заинтересованости за уговор или уговоре и податак о роковима за пријем изјава о заинтересованости и адреси на коју се те изјаве шаљу

(Прилог 4. Део 3 II. ЗЈН).

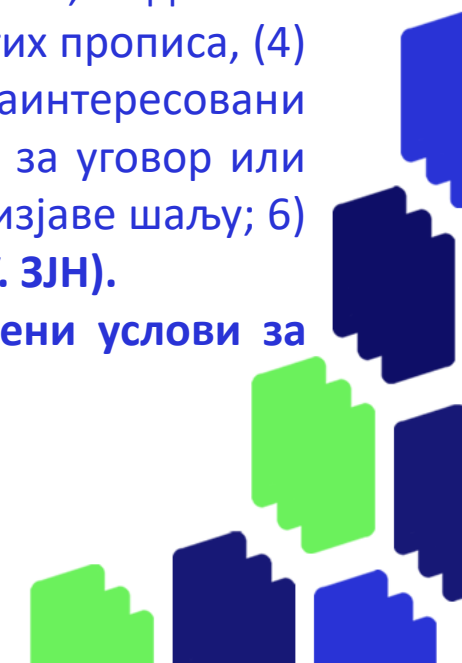
10.1. Друштвене и друге посебне услуге (4)

Периодично индикативно обавештење најмање садржи следеће податке: 1) назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница секторског наручиоца; 2) врста секторског наручиоца и његова основна делатност; 3) кратак опис уговора укључујући укупну процењену вредност набавке и *CPV* ознаке; 4) у мери у којој је то познато: (1) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга, (2) оквирни рок за пружање услуга и трајање уговора, (3) услови за учешће, укључујући: по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте чији је основни циљ професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом који су организовани у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом и привредне субјекте чији је основни циљ друштвена и професионална интеграција лица у неповољном положају који су организовани у складу са законом којим се уређује социјално предузетништво или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања, по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа, (4) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити; 5) податак о томе да су заинтересовани привредни субјекти дужни да обавесте секторског наручиоца о својој заинтересованости за уговор или уговоре и податак о роковима за пријем изјава о заинтересованости и адреси на коју се те изјаве шаљу (**Прилог 4. Део 3 III. ЗЈН**).

10.1. Друштвене и друге посебне услуге (5)

Обавештење о успостављању система квалификације најмање садржи следеће податке: 1) назив, ПИБ, адреса, укључујући НСТЈ ознаку, адреса електронске поште и интернет страница секторског наручиоца; 2) врста секторског наручиоца и његова основна делатност; 3) кратак опис уговора укључујући укупну процењену вредност набавке и CPV ознаке; 4) у мери у којој је то познато: (1) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга; (2) оквирни рок за пружање услуга и трајање уговора; (3) услови за учешће, укључујући: по потреби, податак о томе да ли је право учешћа резервисано за привредне субјекте чији је основни циљ професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом који су организовани у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом и привредне субјекте чији је основни циљ друштвена и професионална интеграција лица у неповољном положају који су организовани у складу са законом којим се уређује социјално предузетништво или се уговор о јавној набавци извршава у оквиру програма заштитног запошљавања, по потреби, податак о томе да ли је извршење услуга резервисано за одређену професију на основу закона и других прописа, (4) кратак опис поступка доделе уговора који ће се применити; 5) податак о томе да су заинтересовани привредни субјекти дужни да обавесте секторског наручиоца о својој заинтересованости за уговор или уговоре и податак о роковима за пријем изјава о заинтересованости и адреси на коју се те изјаве шаљу; 6) период важења система квалификације и појединости за његову обнову (**Прилог 4. Део 3 IV. ЗЈН**).

Обавеза објављивања огласа (јавни позив и обавештења) искључена је ако су испуњени услови за примену преговарачког поступка без објављивања јавног позива.

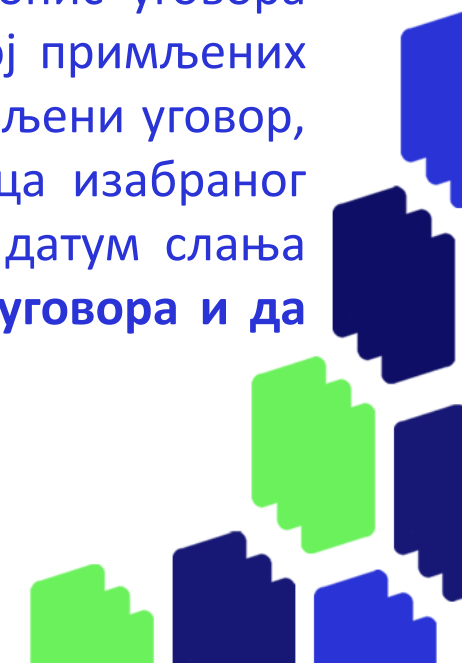

10.1. Друштвене и друге посебне услуге (6)

Остављена је могућност краћих рокова од оних прописаних за поједине врсте поступака јавне набавке, уз услов да наручилац одреди примерене рокове за подношење пријава и понуда, посебно узимајући у обзир сложеност предмета набавке и време потребно за израду пријава и понуда.

Наручилац доноси одлуку о додели уговора, односно одлуку о обустави поступка, која се објављује на Порталу јавних набавки. Правна заштита је обезбеђена. Наручилац је дужан да актом којим ближе уређује начин планирања, спровођења поступка јавне набавке и праћења извршења уговора, уреди и набавке друштвених и других посебних услуга.

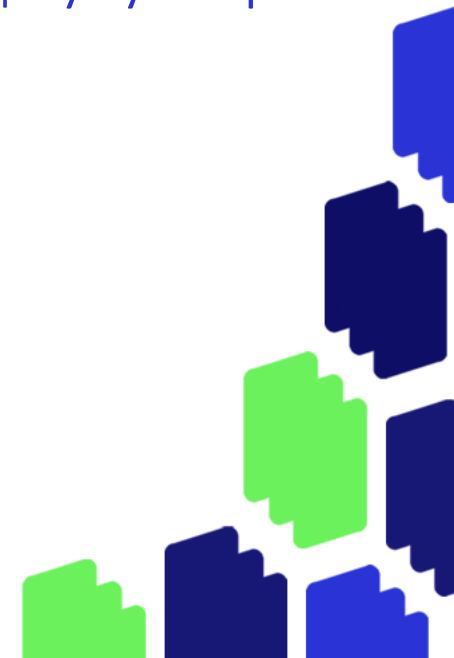
Обавештење о додели уговора обавезно садржи следеће податке: 1) назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, електронска пошта и интернет страница наручиоца; 2) кратак опис уговора укључујући *CPV* ознаке; 3) НСТЈ ознака за главно место пружања услуга; 4) број примљених понуда; 5) цена или распон цена (највиша/најнижа) за плаћање; 6) за сваки додељени уговор, назив, адреса са НСТЈ ознаком, адреса електронске поште и интернет страница изабраног привредног субјекта или више њих; 7) све друге релевантне информације; 8) датум слања обавештења (Прилог 4. Део 3 V. ЗЈН). Наручилац може обавештења о додели уговора и да групише и објављује квартално, у року од 30 дана по истеку квартала.

10.1. Друштвене и друге посебне услуге (7)

ЗЈН посебно наглашава потребу да наручилац поштује начела јавних набавки, нарочито начела транспарентности, једнакости понуђача и економичности, као и дужност да примењује одредбе које се односе на одређивање предмета уговора и техничке спецификације, при чему може да узме у обзир потребу за обезбеђивањем квалитета, континуитета, доступности, приступачности, расположивости, као и свеобухватности услуга, посебне потребе различитих категорија корисника, укључујући угрожене и рањиве групе, учешће и оснаживање корисника услуга и иновативност.

Наручилац је обавезан да додељује уговор применом критеријума за доделу уговора прописаних у чл. 132–134. ЗЈН.

10.2. Посебни режими набавке – Резервисани уговори за одређене услуге

Члан 76. ЗЈН - Резервисани уговори за одређене услуге (новина у односу на претходни ЗЈН)

Наручилац може да резервише право учешћа у поступцима јавних набавки за доделу уговора о јавној набавци здравствених услуга, услуге социјалне заштите и услуге у области културе из члана 75. које су обухваћене прецизно означеним CPV ознакама, само за организације које испуњавају следеће услове:

- 1) циљ оснивања је у вези са пружањем ове врсте услуга;
- 2) добит се поново улаже у сврху остварења циља организације, с тим да расподела или прерасподела добити мора да се заснива на начелима учешћа;
- 3) управљачка или власничка структура организације која извршава уговор заснива се на власништву запослених или на принципима активног учешћа запослених или захтева активно учешће запослених, корисника услуга или заинтересованих страна;
- 4) организацији није додељен уговор за предметне услуге, у складу са овим чланом, у периоду од претходне три године.

Наручилац је дужан да у јавном позиву наведе да понуђач може бити само организација која испуњава наведене услове.

Максимално трајање резервисаних уговора за одређене услуге не може да буде дуже од три

10.3. Посебни режими набавке – Конкурс за дизајн (1)

Члан 2. тачка 17) ЗЈН: Конкурс за дизајн је процедура која наручиоцу омогућава прибављање плана или дизајна најчешће у области урбанистичког или просторног планирања, архитектуре, инжењеринга или информатике, при чему избор врши жири, након спроведеног конкурса, са или без доделе награда.

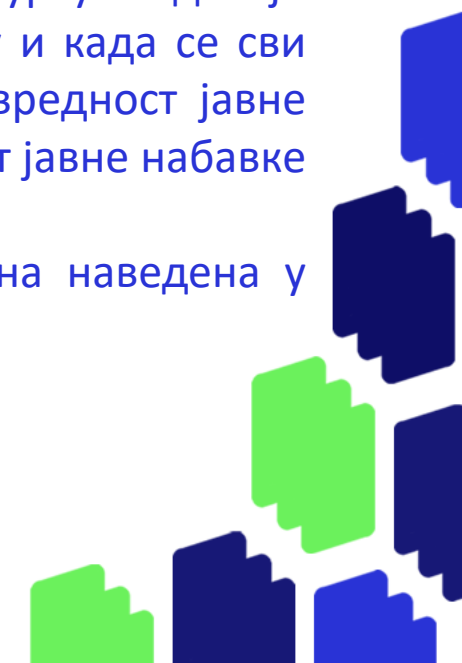
Према члану 77. конкурс може:

- да буде део поступка у коме се закључује уговор о јавној набавци услуге
- да има и облик самосталног, засебног поступка јавне набавке у коме се додељују награде или исплаћују накнаде учесницима.

Процењена вредност јавне набавке:

- у првом случају одређује се на основу процењене вредности јавне набавке услуга укључујући могуће награде или накнаде учесницима конкурса за дизајн.
- у другом случају, када се након конкурса у складу са правилима предвиђеним у конкурс за дизајн уговор додељује награђеном кандидату или једном од награђених кандидата у конкурс и када се сви награђени кандидати позивају на преговарање (члан 61. став 5. тачка 1), процењена вредност јавне набавке одређује се као укупан износ награда или накнада укључујући процењену вредност јавне набавке услуге која може да се додели.

Наручиоци имају обавезу да објаве обавештење о конкурс за дизајн чија је садржина наведена у **Прилогу 4. Део Ђ ЗЈН**. Ова обавеза односи се на јавне и секторске наручиоце.

10.3. Конкурс за дизајн (2)

Обавештење о конкурсy за дизајн најмање садржи следеће податке: 1) назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, електронска пошта и интернет страница наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације; 2) адреса електронске поште или интернет страница на којој ће документација о набавци бити доступна уз бесплатан, неограничен и несметан директан приступ. Када бесплатан, неограничен и несметан директан приступ није могућ из разлога члана 45. ст. 3 и 5, назнаку о томе како се може приступити документацији о набавци; 3) врста наручиоца и његова основна делатност; 4) по потреби, податак о томе да ли је наручилац тело за ЦЈН или да ли је укључен неки други облик заједничке набавке; 5) *CPV* ознаке када је предмет набавке обликован по партијама, тај податак се наводи за сваку партију; 6) опис главних карактеристика пројекта; 7) број и вредност награда, ако их има; 8) врста конкурса за дизајн; 9) у случају отвореног конкурса за дизајн, рок за подношење планова, пројеката или дизајна; 10) у случају рестриктивног конкурса за дизајн: (1) планирани број учесника; (2) критеријуми за квалитативни избор учесника; (3) рок за подношење пријава; 11) по потреби, податак да ли је поступак резервисан за одређену професију; 12) критеријуми који ће се применити за оцењивање пројеката; 13) податак да ли је одлука жирија обавезна за наручиоца; 14) плаћања која ће се извршити свим учесницима, ако постоје; 15) податак да ли ће се након конкурса за дизајн доделити уговор победнику или победницима конкурса за дизајн; 16) назив и адреса тела надлежног за заштиту права; детаљне информације о року за заштиту права или, ако је потребно, назив, адреса, број телефона, број телефакса и адреса електронске поште службе од које се могу добити те информације; 17) датум слања обавештења; 18) све друге релевантне информације (**Прилог 4. Део Ђ ЗЈН**).

10.3. Конкурс за дизајн (3)

Када наручиоци намеравају да доделе накнадни уговор о услугама, у складу са чланом 61. став 5. тачка 1) ЗЈН, имају обавезу да то назначе у обавештењу о конкурс за дизајн.

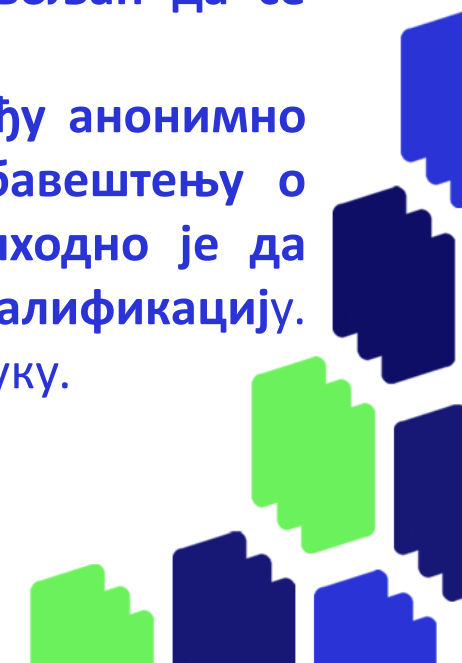
Наручилац спроводи конкурс за дизајн, у складу са одредбама овог дела закона и правилима о поступцима јавних набавки осим ако овим чланом није другачије одређено.

Пријем учесника на конкурс за дизајн не може да буде ограничен на:

- 1) одређено географско подручје или део тог подручја;
- 2) основу захтева да учесници могу бити искључиво правна или физичка лица.

Међутим, наручилац има право да ограничи број учесника у конкурс за дизајн, уз обавезу да утврди јасне и недискриминаторске критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, с тим да број кандидата позваних да учествују мора да буде довољан да се обезбеди реална конкуренција.

Дизајн, план или пројекат самостално бира независни и стручни жири, између анонимно достављених предлога, искључиво на основу критеријума наведених у обавештењу о конкурс. Ако се од учесника захтева одређена стручна квалификација неопходно је да најмање једна трећина чланова жирија има ту или њој одговарајућу квалификацију. Анонимност учесника се поштује све док жири не донесе своје мишљење или одлуку.

10.3. Конкурс за дизајн (4)

Жири уноси у записник, који потписују чланови, рангирање извршено према одликама сваког дизајна, плана или пројекта, заједно са својим напоменама и свим питањима која је потребно да се појасне. Кандидати могу да буду позвани, ако је то потребно, да одговоре на ова питања да би објаснили поједине аспекте пројекта. О разговору између чланова жирија и кандидата сачињава се комплетан записник. Жири је обавезан да записник, мишљења и одлуке достави наручиоцу на одлучивање.

Наручиоци су дужни да шаљу на објављивање **обавештење о резултатима конкурса које садржи најмање податке наведене у Прилогу 4. Део Е ЗЈН:** 1) назив, ПИБ, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница наручиоца и, када се разликује, службе од које се могу добити додатне информације; 2) врста наручиоца и његова основна делатност; 3) по потреби, податак о томе да ли је наручилац тело за ЦЈН или да ли је укључен неки други облик заједничке набавке; 4) *CPV* ознаке; 5) опис главних карактеристика пројекта; 6) вредност награда, ако их је било; 7) врста конкурса за дизајн (отворени или рестриктивни); 8) критеријуми који су примењени за оцењивање пројекта; 9) датум одлуке жирија; 10) број учесника: (1) број учесника који су мала и средња предузећа; (2) број учесника из иностранства; 11) назив, адреса са НСТЈ ознаком, телефонски број, број телефакса, адреса електронске поште и интернет страница једног или више победника и податак о томе да ли је(су) победник(ци) мала и средња предузећа; 12) податак о томе да ли је конкурс за дизајн повезан са пројектом и/или програмом финансираним из фондова ЕУ; 13) датум (и) и упућивање(а) на претходне огласе од значаја за пројекат или пројекте на које се односи ово обавештење; 14) датум слања обавештења; 15) све друге релевантне информације.

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (1)

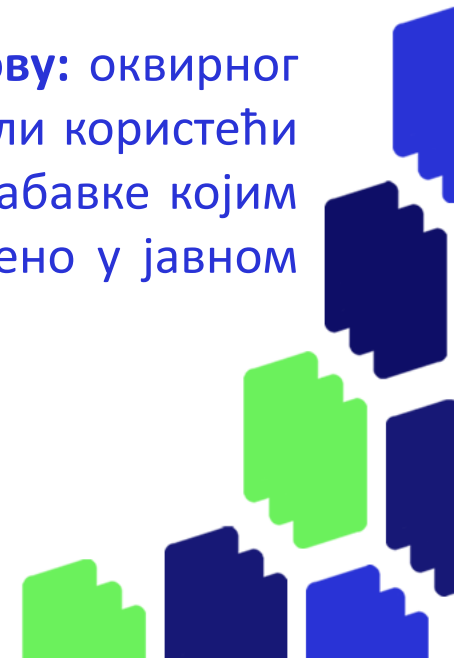
Централизоване јавне набавке

Члан 78. ЗЈН - Послови централизоване јавне набавке

Послови централизоване јавне набавке (ЦЈН) спроводе се у облику: (1) прибављања добара или услуга намењених наручиоцима; (2) доделе уговора о јавној набавци или закључивања оквирних споразума за добра, услуге или радове које ће користити наручиоци (члан 2. став 1. тачка 15).

Наручилац може да набавља добра или услуге од тела за ЦЈН.

Наручилац може да набавља добра, услуге или радове од тела за ЦЈН на основу: оквирног споразума који је закључило тело за ЦЈН, уговора који је доделило тело за ЦЈН или користећи систем динамичне набавке којим управља тело за ЦЈН. Ако систем динамичне набавке којим управља тело за ЦЈН могу да користе други наручиоци, то мора да буде наведено у јавном позиву којим се овај систем успоставља.

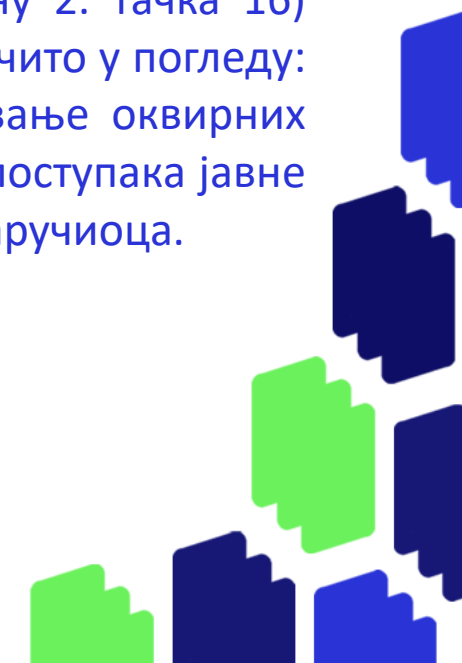

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (2)

Наручилац има одговорност за испуњење обавеза у погледу делова поступка набавке које самостално спроводи, као што су: спровођење поступка поновног отварања конкуренције, у складу са оквирним споразумом који је закључило тело за ЦЈН; одређивање коме од привредних субјеката, страна у оквирном споразуму, треба да буде додељен уговор на основу оквирног споразума који је тело за ЦЈН закључило без поновног отварања конкуренције међу понуђачима или делимично без, а делимично са поновним отварањем конкуренције; 3) додела уговора у оквиру система динамичне набавке којим управља тело за ЦЈН.

Наручилац може да телу за ЦЈН без примене поступка јавне набавке додели уговор о обављању послова ЦЈН, који може да укључује и обављање помоћних послова набавке. У члану 2. тачка 16) прописано је да су то послови који се састоје у пружању подршке пословима набавке, нарочито у погледу: 1) техничке инфраструктуре која наручиоцима омогућава доделу уговора или закључивање оквирних споразума за добра, услуге или радове; 2) саветовања у погледу припреме и спровођења поступака јавне набавке; 3) припреме и спровођења поступака јавне набавке у име и за рачун одређеног наручиоца.

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (3)

Члан 79. ЗЈН - Тело за централизоване јавне набавке

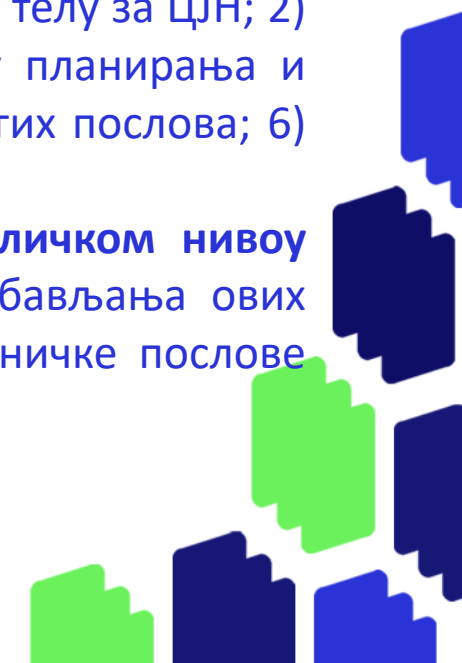
У члану 2. тачка 14) прописано је да је тело за ЦЈН наручилац који спроводи послове ЦЈН, а може да врши и помоћне послове јавне набавке. У члану 79. је исто то прописано уз обавезу овог тела да поступке спроведе на начин да **узме у обзир начело транспарентности и конкурентности јавне набавке, као и да обезбеди приступ тржишту малим и средњим предузећима, увек када је то могуће.**

Послови ЦЈН могу да се обављају на свим нивоима власти: републичком, покрајинском, локалном. За ниво локалне самоуправе заједничко тело за ЦЈН може да обавља те послове и за више локалних самоуправа.

Организација и начин обављања послова ЦЈН уређује се, поред закона, прописом Владе, одлуком наручиоца или споразумом између наручилаца.

Када се послови ЦЈН обављају на **републичком нивоу, пропис Владе садржи одредбе о:** 1) телу за ЦЈН; 2) наручиоцима чије се потребе обезбеђују преко овог тела; 3) предмету ЦЈН; 4) начину планирања и спровођења ЦЈН; 5) условима за обављање помоћних послова јавних набавки, као и других послова; 6) другим питањима значајним за рад тела за ЦЈН.

Влада је донела **Уредбу о организацији и начину обављања послова ЦЈН на републичком нивоу** („Службени гласник РС“, бр. 116/20.) којом је ближе уређена организација и начин обављања ових послова на републичком нивоу. Она прописује да ове послове обавља Управа за заједничке послове републичких органа.

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (4)

Наручиоци чије се потребе обезбеђују преко Управе за заједничке послове републичких органа су: 1. Народна скупштина; 2. Председник Републике; 3. Влада, кабинети и службе Владе; 4. Министарства и посебне организације, у складу са законом којим се образују министарства, осим министарства надлежног за одбрану и министарства надлежног за унутрашње послове; 5. Посебне организације образоване у складу са посебним законом, осим Безбедносно-информативне агенције; 6. Правосудни органи: 1) Судство: (1) Уставни суд; (2) Високи савет судства; (3) Врховни касациони суд; (4) Управни суд; (5) Привредни апелациони суд и (6) Прекршајни апелациони суд; 2) Тужилаштва: (1) Државно веће тужилаца; (2) Републичко јавно тужилаштво; (3) Тужилаштво за ратне злочине и (4) Тужилаштво за организовани криминал; 3) Државно правобранилаштво; 4) Самостални и независни органи, односно организације: (1) Заштитник грађана; (2) Државна ревизорска институција; (3) Агенција за борбу против корупције; (4) Фискални савет; (5) Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности; (6) Повереник за заштиту равноправности; (7) Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки; (8) Комисија за заштиту конкуренције; (9) Комисија за хартије од вредности (члан 3).

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (5)

Предмет ЦЈН које спроводи Управа за заједничке послове републичких органа су следећа добра и услуге: 1) добра: (1) канцеларијски материјал; (2) рачунарски материјал – тонери (осим тонера који су набављени на основу централизоване јавне набавке која је спроведена у претходној години); (3) горива и мазива; (4) превозна средства (уколико наручиоци прибаве сагласност у складу са важећим прописима); (5) рачунарска опрема – хардвер (чија појединачна вредност не прелази износ од 500.000,00 динара); (6) рачунарска опрема – хардвер (чија појединачна вредност прелази износ од 500.000,00 динара); (7) електрична енергија; (8) папирна конфекција и (9) канцеларијски намештај; 2) услуге: (1) санитарне услуге и друге сродне услуге (дезинфекција, дезинсекција и дератизација); (2) услуге одржавања и поправке (одржавање рачунарске опреме – рачунара, штампача и комуникационе опреме) – само за опрему која није била предмет централизоване јавне набавке у претходној години или је набављена у претходној години); (3) електронске комуникационе услуге – услуга преноса путем оптичких влакана; (4) услуге обезбеђења (физичко-техничко и противпожарно обезбеђење објеката); (5) електронске комуникационе услуге – мобилна телефонија; (6) електронске комуникационе услуге – интернет; (7) услуге чишћења зграда; (8) осигурање имовине; (9) осигурање запослених; (10) осигурање возила (члан 4).

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (6)

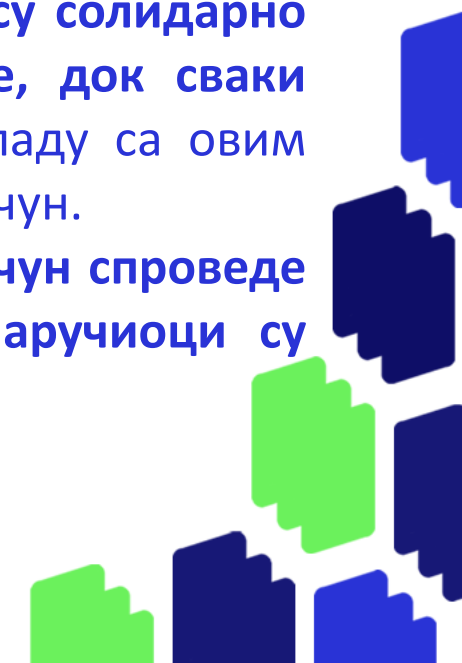
Члан 80. ЗЈН - Повремене заједничке набавке

Наручиоци могу заједнички да спроведу одређени поступак јавне набавке или један наручилац може да овласти другог наручиоца да у његово име и за његов рачун спроведе поступак јавне набавке или предузме одређене радње у том поступку, у ком случају су дужни да посебним споразумом утврде своја права и обавезе.

Ако се поступак јавне набавке у целини спроводи заједнички у име и за рачун свих наручилаца који учествују у заједничкој набавци или ако један наручилац у целини спроводи поступак за свој рачун и за рачун других наручилаца, сви наручиоци су солидарно одговорни за законито поступање.

Ако се поступак јавне набавке не спроводи у целости заједнички, наручиоци су солидарно одговорни само за оне делове поступка набавке које заједнички спроводе, док сваки наручилац има искључиву одговорност за испуњавање својих обавеза, у складу са овим законом, у погледу делова поступка набавке које спроводи у своје име и за свој рачун.

Ако један наручилац овласти другог наручиоца да у његово име и за његов рачун спроведе поступак јавне набавке или предузме одређене радње у том поступку, наручиоци су солидарно одговорни за законито поступање.

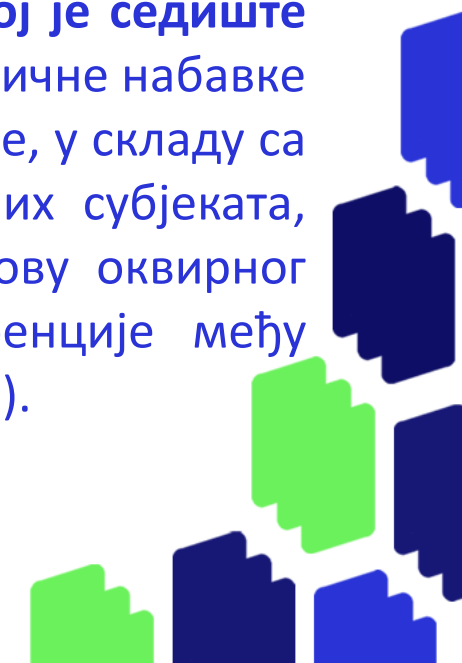

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (7)

Чл. 81 – 84. ЗЈН - Набавка наручиоца у коју су укључени наручиоци из различитих држава чланица ЕУ

Стварање заједничког тржишта јавних набавки ЕУ подразумева и уклањање препрека и успостављање на конкуренцији заснованог националног законодавства у оквиру процеса приступања ЕУ. У члану 81. прописана је **могућност домаћих наручилаца да спроведу заједничке или централизоване јавне набавке у сарадњи са наручиоцима или телима за ЦЈН из држава чланица ЕУ, осим у случају избегавања примене одредаба ЗЈН, других закона и прописа у Републици Србији.**

Ако наручиоци спроводе централизоване јавне набавке у сарадњи са телима за ЦЈН из држава чланица ЕУ, утврђено је да је меродавно право државе чланице у којој је седиште тела за ЦЈН, као и опсег његове примене (додела уговора у оквиру система динамичне набавке којим управља тело за ЦЈН; спровођење поступка поновног отварања конкуренције, у складу са оквирним споразумом који је закључило тело за ЦЈН; одређивање привредних субјеката, страна у оквирном споразуму, којима треба да буде додељен уговор на основу оквирног споразума који је закључило тело за ЦЈН без поновног отварања конкуренције међу понуђачима и делимично без, а делимично са поновним отварањем конкуренције).

11. Централизоване и заједничке јавне набавке (8)

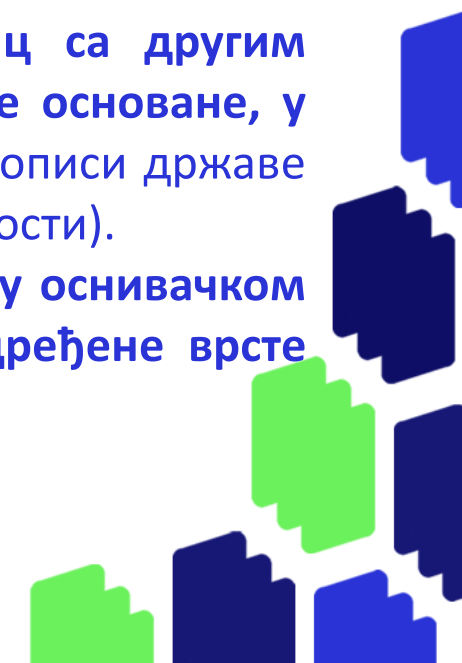
Наручилац може заједнички да спроведе поступак јавне набавке са једним или више наручилаца из држава чланица ЕУ ради доделе уговора о јавној набавци, закључења оквирног споразума, управљања системом динамичне набавке или доделе уговора на основу оквирног споразума или доделе уговора у оквиру система динамичне набавке.

У том случају, наручиоци имају обавезу да посебним споразумом уреде одговорности сваке стране и меродавне националне прописе који се примењују (наводи се у документацији о набавци), као и интерну организацију поступка јавне набавке, укључујући спровођење поступка, расподелу добара, услуга или радова који се набављају и закључивање уговора.

Обавеза закључења посебног споразума искључена је ако су међународним споразумом закљученим између Републике Србије и држава чланица ЕУ наведена питања уређена.

Наручиоци се усаглашавају о меродавном праву за набавку ако је наручилац са другим наручиоцем из државе чланице ЕУ основао заједнички субјект или друге субјекте основане, у складу са правом ЕУ, одлуком надлежног тела заједничког субјекта (национални прописи државе чланице у којој заједнички субјект има регистровано седиште или обавља своје активности).

Овај споразум може да се примењује на неодређено време, ако је тако утврђено у оснивачком акту заједничког субјекта или може да буде ограничен на одређени период, одређене врсте уговора или на доделу једног или више појединачних уговора.

12. Рачунање и одређивање рокова (1)

Члан 85. ЗЈН Рачунање рокова

Рокови одређују време потребно за благовремено предузимање одређене радње у поступку јавне набавке.

Последица непоступања у прописаним роковима је губљење одређеног права. Стога је правилно рачунање рокова од нарочитог значаја.

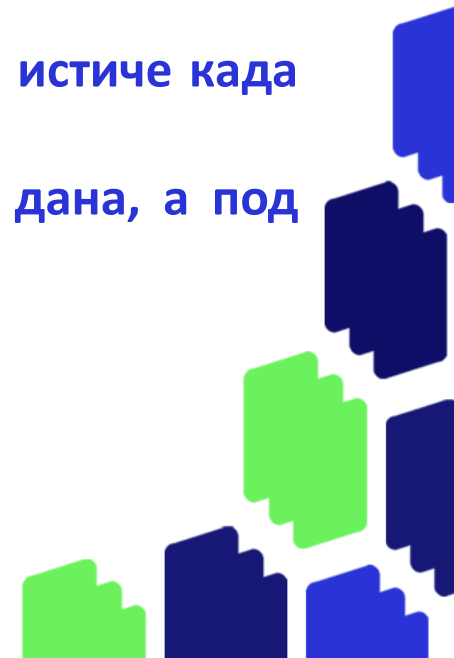
У члану 85. прописана су **општа правила рачунања рокова осим ако су ЗЈН-ом прописана посебна правила за рачунање рокова.**

Општи рок одређују се на дане, месеце и године.

Државни празници, суботе и недеље не утичу на почетак и ток рока, осим ако су рокови изражени у радним данима.

Уколико последњи дан рока пада на државни празник, суботу или недељу, рок истиче када протекне први наредни радни дан.

Сваки рок који се састоји од најмање два дана мора да обухвата два радна дана, а под појмом радни дан не сматрају се дани државног празника, субота и недеља.

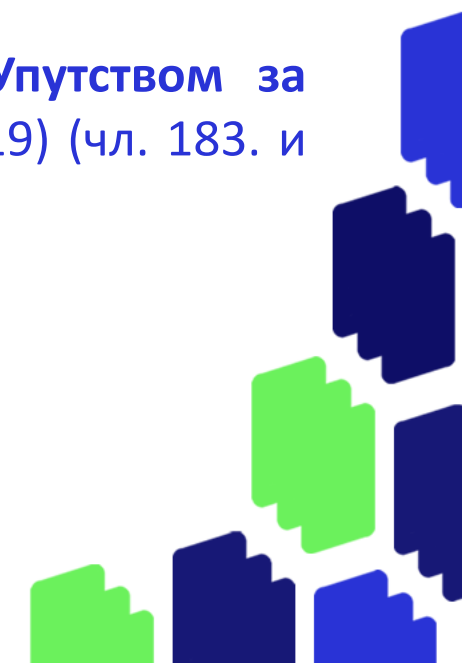
12. Рачунање и одређивање рокова (2)

Када је рок одређен на дане, дан када је обавештавање извршено, односно дан у који пада догађај од ког се рачуна трајање рока, не урачунава се у рок, већ се почетак рока рачуна од првог наредног дана, односно првог наредног радног дана ако је рок одређен у радним данима.

Када је рок одређен на месеце, односно на године завршава се истеком оног дана, месеца, односно године који по свом броју одговара дану када је обавештавање извршено, односно дану у који пада догађај од ког се рачуна трајање рока. Ако тог дана нема у последњем месецу, рок истиче последњег дана у том месецу.

Ако последњи дан рока пада на државни празник, суботу или недељу, рок истиче када протекне први наредни радни дан.

Поступање у случају недоступности Портала јавних набавки прописано је **Упутством за коришћење Портала јавних набавки** (Службени гласник РС“, бр. 93/20) тач. 17–19) (чл. 183. и 184. ЗЈН).

12. Рачунање и одређивање рокова (3)

Чл. 86. и 87. ЗЈН Одређивање рокова

Одређивање рокова има велики значај за потенцијалне понуђаче (јер одређује време потребно за припрему прихватљиве пријаве/понуде) и за наручиоце (јер повећава вероватноћу већег броја прихватљивих пријава и понуда). Стога је у члану 86. утврђена обавеза наручиоца да **при одређивању рокова за подношење пријава и понуда одреди примерене рокове, посебно узимајући у обзир сложеност предмета набавке и време потребно за израду пријава и понуда, а поштујући минималне рокове прописане одредбама ЗЈН посебно за сваки поступак јавне набавке. Такође, ови рокови се одређују на начин да се утврди тачан датум и време до којег пријаве или понуде могу да се поднесу благовремено.**

Поред тога, наручилац је дужан да за конкурентни дијалог, партнерство за иновације и преговарачки поступак без претходног објављивања јавног позива одреди примерени рок за доставу почетних, свих наредних и коначних понуда. Такође, ако је **за припрему понуда потребан обилазак локације или непосредни преглед на лицу места докумената који допуњују документацију** о набавци, наручилац је дужан да рок за подношење понуда, који мора да буде дужи од минималних рокова прописаних ЗЈН посебно за сваку врсту поступка, одреди на начин да сви заинтересовани привредни субјекти могу да се упознају са свим информацијама потребним за припрему понуде.

12. Рачунање и одређивање рокова (4)

Правила у вези са продужењем рокова за подношење пријава или понуда.

У оправданим случајевима наручилац има обавезу да продужи рок:

- 1) ако додатне информације или појашњења у вези са документацијом о набавци нису стављене на располагање најкасније шестог дана пре истека рока одређеног за подношење понуда или пријава за јавну набавку чија је процењена вредност једнака или већа од износа европских прагова, односно најкасније четвртог дана пре истека рока одређеног за подношење понуда или пријава за јавну набавку чија је процењена вредност мања од износа европских прагова и у поступцима у којима је наручилац користио могућност скраћења рокова из разлога хитности;
- 2) ако је документација о набавци битно измењена, односно ако би због измена привредним субјектима нужно било потребно додатно време за припрему понуде или пријаве, а нарочито ако се те измене односе на критеријуме за квалитативни избор привредног субјекта, критеријуме за доделу уговора или техничке спецификације предмета набавке;
- 3) ако Портал није био доступан у току периода од четири сата пре истека рока за подношење пријава или понуда (када је наручилац дужан да продужи рок **за подношење пријава или понуда за најмање четири дана**).

У прва два случаја, наручилац мора да продужи рок за подношење понуда или пријава, сразмерно значају информације или измене која се објављује, при чему до истека рока за подношење захтева за заштиту права не може да преостане мање од десет дана. Коначно, наручилац нема обавезу да продужи рок само ако додатне информације или појашњења нису захтеване благовремено или њихова важност није битна за припрему и подношење понуда или пријава.

Захваљујемо на сарадњи